

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 30.

Visszavonultak az olaszok a görzi hidfőnél.

Budapest, július 29. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Bukovina és Besszarábia közti határon horvát honvédek és magyar népfelkelők rajtaütöttek egy erősen kiépített orosz álláson. Az ellenséget teljesen meglepte a támadás, úgy, hogy véres kézitusa után egyszázhetven halott hátrahagyásával menekülni volt kénytelen sáncsaiból.

Kamionka—Strumilowától keletre csapataink elfogtak egy alezredest, hét tisztet és ötszáz főnyi légénységet.

Sokalnál az ellenség ismételt heves ellentámadásait visszautasítottuk. A helyzet az északkeleti arcvonalon egyébként változatlan.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok a partvidéki arcvonalon csak a fensik szélén, Sdraussina-nál és Vermagliano mellett kíséreltek meg eredménytelen előretöréseket.

Az ellenség a görzi hidfő előterén kiűrtette rohamállásait és azon vonalakra húzódott vissza, amelyeket a csata előtt tartott megszállva.

Karintiai határon tüzérségi harc és csatározások voltak. A tiroli határterületen, Marcó mellett, az Etsch völgyében, visszavetettünk egy ellenséges zászlóaljot. A Tofana területen szétszórattunk egy olasz századot. **Höfer** altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Meghiusult az oroszok minden előretörése.

Berlin, július 29. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Mandriában tüzérségünk a Fournes csatornán fenékre furt egy kompot, amelybe egy nehéz hajóágyú volt beépítve. Soucheztól nyugatra a franciák egy támadását visszavertük. Givenohynél az Argonnokban és Vaugoisnál eredményes aknarobbantásokat végeztünk. A francia robbantások Champagneban sikertelenek voltak.

Keleti hadszíntér:

Njementől északra a helyzet változatlan. Suwalkitól északkeletre az Olitta felé vezető vasut mindkét oldalán csapataink megszállták az ellenséges állások egy részét. Eközben kétezerkilencszázötven orosz elfogtak és két géppuskát zsákmányoltak. Tegnap és a mára virradó éjjelen az oroszok megismételték támadásaikat a Narewtől délre és Nasielsktől délre levő arcvonalunk ellen. **Az összes előretörések súlyos veszteségeik mellett meghiusultak.** Nowogeorgiewsktől nyugatra, a Visztula déli partján egy német létszázad rajtaütés alkalmával százhusz oroszot foglyul ejtett. Gorakalvarjától dél-nyugatra az oroszok július 27-ikéről 28-ikára virradó éjjel megkísérelték, hogy nyugat felé előrenyomuljanak. Tegnap megtámadtuk és visszavertük őket.

Délkeleti hadszíntér:

A német csapatoknál a helyzet általánosságban változatlan. **Legfőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Három hónap múlva . . .

Arad, július 29.

Asquit angol miniszterelnök a brit parlamentben tegnap a következőket jelentette ki hihetetlenül komoly képpel: a háború még el fog tartani egy ideig, de már most is szép eredményeket ért el a négyes-szövetség; **Oroszország** hadserege megmutatta a világnak, milyen a példás fegyelem és kitartás, mert a világtörténelem ennél osodásabb kitartást még nem látott; az orosz hadsereg a németekkel szemben megtartotta eredeti állásait. **Olaszország** folyton tért hódít Ausztriában. **A francia hadsereg** az egész háború alatt sohasem bizott annyira a győzelemben, mint most. **Az angol flotta** sohasem volt erősebb, mint a jelen pillanatban. A németek tengeralatti háborúja nem vált be. Anglia kitűnően gyártja a lőszerket és abban már nincs hiány, úgy, hogy a négyes-szövetség abszolút győzelme biztos.

A valóságnak ilyen önkényes beállítása után bátran várhatjuk, hogy **három hónap múlva** az angol képviselőházban a következő jelenet játszódik le:

Mr. Kommun kérdést intéz a kormányhoz: van-e tudomása arról, hogy a németek a Zeppelinek segítségével több ezer főnyi hadsereget hoztak Angliába és a német csapatok jelenleg London közelében harcolnak az angol rendőrökkel?

— Ha erről tudomással bír a kormány, szándékában van-e, hogy az angol népet valamilyen formában megnyugtassa az elterjedt hírekkel szemben?

Asquit miniszterelnök a következő kijelentéseket teszi:

— Nagy felelősségem teljes tudatában jelentem ki az alsóház színe előtt, hogy a németeknek Angliában való megjelenése merő koholmány. Az egész hirt egy bulevard lap szenzáció hajhászatból eszelte ki és a közlemény elkerülte a cenzura figyelmét. A valóság t. képviselő urak az, hogy az angol—francia—olasz hadsereg a világhistóriában páratlanul álló hősi cselekedetek egész sorát követte el. Amit eddig a hadviselés érdekében titokban kellett tartanunk, azt most teljes nyíltsággal elárulhatom: Az orosz haderő három nappal ezelőtt elfoglalta Berlint és II. Miklós cár jelenleg utban van a német főváros felé, hogy diadalmenetben vonuljon be Potsdamba. A francia hadsereg főhadiszállása

tegnap óta Strassburgban van, amiből csaként következik, hogy Elzász-Lotharingia már régen nincs II. Vilmos birtokában. De nehogy az orosz hadsereget bárki is télenességgel vádolja, van szerencsém közölni, hogy az orosz haderő másik része, amely Ausztria ellen indult — a tegnapi estét távirataim szerint — Ausztria egyik jelentékeny városát, Miskolcot szállotta meg és jelenleg utban van Vámos-györk felé. Az orosz sereg — mint tudjuk — Bécs előtt áll, az egyesült szerb-montenegrói haderő pedig megszállotta Magyarország felét és Bosznia-Hercegovinából örökös királyságot akar létesíteni. Albert belga királytól tegnap kaptam hírt, hogy miután a németek által országában hagyott rengeteg szennyvíz megtisztította Belgiumot, most az angol hadsereggel együtt szintén Németország ellen fordul. *(Percelug tartó taps.)*

— Nem hallgathatom el továbbá amaz örömdetes tényt sem, hogy a Dardanellák elbete következtében kereskedelmi érdekeink a távoli Keleten nagyszerű támaszpontot nyertek és ebben a kérdésben teljes összhang mutatkozik hű és dicső szövetségünkkel, Oroszországgal. Amikön még arra kérem a t. képviselő urakat, hogy a szállítógó képtelen hírek terjesztését a legelső rendőrnök méltóztatassanak átadni, mert hiszen a föl-föléledő hazugságokat bátor voltam az imént elmondott adatokkal kellő értékükre leszállítani, még megemlítem, hogy...

Óriási robbanás hallatszik a parlament épületének szomszédságában. Trombitaharsogás, lódobogás. A képviselők ijedten ugrálnak föl. A miniszterelnök rendületlen nyugalommal szól:

— A londoni tűzoltó egyet rendes gyakorlatai ezek; ne zavartassák magukat a képviselő urak. Legyen szabad tovább folytatnom a harcéri helyzet tárgyilagossá ismertetését. Amikön II. Vilmos császár tudatában volt a német hadsereg tönkremenésének, táviratilag fordult rokonához, kölséges uralkodókhöz V. Györgyhoz, aki igazi angol lovagiasságáról tanúságot téve, kijelentette, hogy a béke érdekében minden lehetőségre kész. II. Vilmos erre küldte, hogy követeket fog küldeni, akik még a mai napon megérkeznek s velünk tanácskozni fognak.

Kívül ágyuk dörögnek, fegyverek ropognak. Futárok rohannak a terembe és kétségbeesetten ordítják:

— Jönnék a németek! Mindenkit legyilkolnak.

A képviselőházbeliek futai akarnak, de a német katonák elállják az utat. Asquit miniszterelnök nyugodtan áll és hidegen tűzi, hogy a német katonák — megkötozzék.

(=)

Élőléptetett tüzetűsztek. A király július elejétől származó ranggal tüzerőhadnagyként nevezték ki *Böha György, Hess Brunó* tartalékos tüzerőhadnagyokat a kassai táborban a 7. lovagló tüzerőhadnál.

Aradi és temesvári cégek egyesülése hadseregszállításra.

(Panaszok az elintézés lassúsága miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, július 29.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara mai közgyűlésén az elnöki jelentés a hadseregszállítások főbb fontos és aktuális ügyéről a következő figyelemreemelő enunciaciót tartalmazta:

Elnöki jelentések során állandóan meg kell emlíkeznünk a hadseregszállítások kérdéséről. Ez természetesen is, mert egyrészt a hadsereg mint a leghatalmasabb fogyasztó lép fel a hazai ipari termelésével szemben, amelynek nagyobb részét saját részére köti le, másrészt pedig különös jelentőséget ad a kérdésnek a hadsereg részére szállított áruk rendelkezésének mindenek felett álló fontossága. Ez a két szempont érthetővé teszi azt az őszinte igyekezetet, amelyet a kamara a háború kitörésétől kezdve állandóan kifejtött abban az irányban, hogy a szállításokban a kamarai kerület megbízható iparosai és kereskedői minél nagyobb számban részesüljenek.

— Ami a hadseregszállításoknak új, központosított rendszerét illeti, csak annyit jelenthetünk, hogy a hozzá fűzött vérmes remények csak kis részben teljesedhettek be, mert a rendszer tulajdonképeni előnyeit nagy mértékben ellensúlyozza az a körülmény, hogy a szükségletek közönséges tételét, vagyis az érdekelteknek a szállítási lehetőségekről való tájékoztatását nem tudták kielégítően megoldani.

— A legtöbb szükségletéről az érdekeltség csak olyan időpontban értesül, amikor már az ajánlati feltételeknek megfelelő ajánlatot nem áll módjában idejében benyújtani. Mindezek dacára a nagyipar és a középüzemek aránylag kellő részesedést tudtak maguknak biztosítani, ami a hadseregnek ugyazólván korlátlan felvételképességre vezethető vissza. A kisipar részesedése csakélyebb, azonban a helyzet kissé javult, mert a teljesítőképesebb kisipari szervezetek jelentékenyebb szállítárokhoz juthattak. A megbízható cipésziparosok ajánlatukhoz mértén megfelelő mennyiségű bakancsszállításra nyertek megbízást, sőt a legutóbbi időben, nagy részben a kamarák gyakori sürgetésének következményeképen, az egyenruha- és katonai felhőnemű konteccionálása terén is arra a jelentős lépésre határozta el magát a kormány, hogy a munkálatokkal közvetlenül kisiparosokból álló szervezeteket is fokozott mértékben megbiz.

— Sajnos, ennek a nagy koncepciójú tervnek a megvalósítása nem történt azzal a gyorsasággal és általánossággal, amely az összes iparvidékek kisiparának ilyen szállításokkal való ellátását egyöntetűen biztosította volna. Ezzel kapcsolatban megemlíthetjük azt is, hogy kamaránk mozgalmat indított egy negyvennyolc katonai felhőnemű szállításnak a délvidéki ipar és kereskedelem részére való biztosítása érdekében. A terv alapja az a gondolat volt, hogy az aradi Hungária szövetséggyár nyersanyagának felhasználásával a legnagyobb temesvári és aradi konteccionáló cégek társuljanak egy nagy ajánlatba és a két iparvidék közös közelműt a két kamara közös támogatással kísérje. A társulás létre is jött, a minisztérium döntése azonban mindeddig nem ismeretes előttünk.

A kisiparnak hadseregszállításokban való részesítésére visszatérve, le kell szegoznünk azt a sajnálatos körülményt, hogy a kisipar teljesítőképessége a legutóbbi időben már erősen csökkent, a nyersanyagkészletek pedig részben megfogva voltak, részben pedig csak nagy tökérevel szerezhették be. Mindezek a körülmények oda hatottak, hogy kisipari szervezetek a már részükre megítélt szállításoktól is számos esetben visszalépni kénytelenek.

A jelentések során megemlíkezi a kamara elnöksége a hadseregszállítási visszaélésekről szóló új törvény életbeléptetéséről, amely a visszaható erőt eddig ismeretlen fogalmának a büntetőjog rendszerébe való beiktatása folytán példátlan szigorral sújtja a rosszhiszemű vagy gondatlan szállítókat. Távol áll tőlünk — mondja a kamara — az a gondolat, hogy a törvény intézkedéseiről bírótlan nyilatkozzunk, csak annyit jegyezhetünk meg, hogy a törvényen keresztül vonuló szigor fokának indokoltágát és szükségét csak a jövő tisztázhatja. Hasontólképen nem sorozható feladataink közé az sem, hogy a törvény alapján kerületünkben is megindult egyes eljárásokhoz bármilyen megjegyzést, vagy következtést is fűzünk.

Méltánylást érdemel még az az óriási felelősség és kockázat, amellyel a hadseregszállítások általában minden esetben járnak. Mind ezek mérlegelése azonban a független bíróságok hatáskörébe tartozik.

Vallhatjuk és leszögezhetjük, hogy senk sem versenyezhet velünk azok alitélésében akik tányleg rosszhiszeműen visszaéléseket követtek el. Természetesen azonban az az óhajunk is, hogy épen az említett cél érdekében az eljárásban megnyilvánuló szigor és alaposság egyúttal a kellő gyorsasággal párosuljon. A lényeges bűnösök minél előbb vegyék el büntetésüket, azok azonban, akik ártatlanoknak bizonyulnak, minél előbb mentesülhessenek az eljárás következményeképen hozzájuk tapadó megbélyegzés látszatától. Ezt az óhajunkat különösen az teszi méltányossá, hogy őszinte meggyőződésünk szerint a hadsereg szükségleteinek fedezésével járó horribilis feladatot a magyar ipar és kereskedelem általában minden reményt felül múlva és minden dícséretre érdemesen teljesítette.

Eppen ezért mindent el kell követni, hogy a közvélemény általánosító tendenciájával szemben az egyes esetekben megállapított visszaélések ódiumának az egész tiszteletre méltó iparos és kereskedő osztályra való kiterjesztését minél szűkebb körre korlátozzuk.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Küszöbön az olasz hadüzenet Németországnak.

(Három olasz hadtest teljes elpusztulása. — Szünet a görzi csatatéren temetés miatt. — Balkán segítség nélkül elvész Olaszország.)

Távirati tudósítás.

Chiasso—Lugano—Genf, június 29.

Eredménytelen az olaszok erőlködése.

Genf. A Basler Anzeiger írja, hogy a semleges haditudósítók egybehangzóan jelentik, hogy az olaszok egyetlen monarchiai főállást sem tudtak elfoglalni.

Útni fog az olaszok órája is.

Genf. A *Giornale Mondiale* szerint az olaszok azért támadnak oly kétségbeesetten, mert tudják, hogyha az oroszokat leverték, útni fog az ő órájuk is. Veszteségeik rettenetesek. Juliusban három hadtestük vált harcképtelenné.

Féltbeszakadt az olasz „előnyomulás”.

Lugano. A „*Corriere d'Italia*” jelel: „Az insond csata az első nagy csata, amelyet a nagyhatalomná lett Olaszország vív. Ittá innen indul nagy átvándorlás felé. Ez az oka annak, hogy végsőig küzdünk Görznel, de úgy, hogy egyetlen katona sem vérzik el haszontalanul”. — A „*Messagero*” ezt írja: „Előnyomulásunk a Karszton joggal nevezhető az olasz tüzéség, az olasz ágyú és gépfegyver diadalának. Előnyomulásunk a nehéz és szerencsés ütközetek után rövid időre télibeszakadt, hogy hódított állásainkat kiépíthessük. Ez a szünet azért is kellett, hogy a rettenetes harcok áldozatait eltemethessük. Azt el kell ismernünk, hogy támadásaink tekintélyes veszteségbe kerültek”.

Elkészültek az olaszok a görzi katasztrófára.

Lugano. Az olasz sajtó előkészítette a közönséget a görzi katasztrófa hírére. Valamennyi lap színes leírását adja annak a sok akadálynak és nehézségnek, a mely az olaszok offenzíváját késlelteti. A *Tribuna* a következőket mondja:

— Meg kell gondolni, hogy az osztrákok már régóta megerősítették Görz körvonalát. Alig kezdünk ebbe az irányba előnyomulni, elpusztították a hidakat, elzárták az utakat és ezer és ezer akadályt gördítettek eléünk. Görzi pozícióikat, a melyek amugy is erősek voltak, még jobban megerősítették, a magaslatokat mindenféle kaliberű ágyúval felszerelték, futóárkokat készítettek a mindez együttesen oly hatalmas erődítéssé vált, a melyet csak bátor, szívós és türelmes hadsereg tud le yárni. Egyenesen nekirohanni Görznek a harcra és feles mossa-
rak tűzésében nem lenne egyéb a biztos pusztulásnál.

Barerre ezredes, olasz katonai szakértő hasonlóképen ír. Osztrák taktika jenna, ha lebecsülnék az ellenfél erejét a frontális támadásokat folytatnánk. Ez valószínűségi mézárására vezetne, holott mostani, lassu módszerünk is rengeteg véráldozatot követel meg.

Ebben a közleményben az az érdekös, hogy Barerre a tél folyamán azaz sejték a bázis mellett, hogy nyolc nap alatt frissít-

ben és két hónap alatt Bécsben lesz a dícső olasz hadsereg. A szakértő ezredes ma már más véleményen van.

Páncélvonat-támadás az olaszok ellen.

Laibach. Egy főhadnagy, a ki az Isonzo-menti harctéren küzd, a következő rendkívül érdekes részleteket mondta el egy páncélvonat harcáról, a mely az ő vezetése alatt támadta meg az olaszokat:

— Sötét este volt már, a mikor jelentés érkezett arról, hogy Mossába nagy olasz csapatcsatlótmány érkezett meg Cormons felől. Mossa a Cormons és Görz közti vasútvonal egyik állomása. Parancsot kaptam, hogy egy páncélvonattal menjek Mossába és támadjam meg az odaérkezett csapatokat. Sietve tettem meg a szükséges intézkedéseket és a páncélvonat nemsokára átrobogott az Isonzo hidján. A vonat négy kocsiból állott, középen volt a mosdony, előtte és mögötte két-két páncélkocsi. Én az első kocsiiban foglaltam helyet az egyik kérés közelében a telefonkészülék mellett. Hangtalanul nyomult előre páncélvonattunk a sötét éjszakában, mindinkább közeledve céljához. Nemsokára megpillantam a mossai pályaudvar lámpáit.

— Vigyázz! Gyorsabban halts! — vezényeltem, majd hirtelen megállítottam a vonatot. Mintha szellemek dolgoznának rajta, úgy változott meg pillanat alatt a fekete páncélvonat. Rejtett rések nyíltak meg, a melyekből gépfegyverek toroka meredt ki, a melyek a következő pillanatban, a mikor tüzet vezényeltem, halált zúdítottak az olaszokra, a kik néhány pillanat alatt tömegesen heverték a földön, a környék megtelt a rémület kiáltásaival és az olaszok fejvesztetten menekültek. Erre gyújtóbombákat irányítottunk a közelben lévő sátorlábokra, amely azonnal lángborult. A lejtélenség általánossá vált, az olaszok jajveszékelve és kezüket tördelve futottak. A mikor a környék megtisztult, mi is megfordultunk és visszatértünk kiindulási helyünkre.

A balkániak segítségéért esdél Olaszországnak.

Lugano. Colajani képviselő a Balkán államokhoz kétségbeesett telhívást intéz, azt mondván, hogy azok mindent Oroszországnak köszönhetnek, most azonban elvesztették a fejüket és a szívüket.

Olasz—német hadüzenet előtt.

Zürich. A svájci olasz határt tegnap óta nagy szigorúsággal őrzik. Most már a svájciakat sem engedik át a határon. A svájci vasúti hivatalnokok eddig egyenruhában minden akadály nélkül átlépheték a határt, de est most már nem engedik meg. A határ őrsége ezt a megerősítést azzal magyarázzák, hogy Olaszország hadüzenete Németországnak küszöbön áll.

Chiasso. Tegnapról kezdve a Németországbelieket utlevéllel sem engedik Olaszországba. A német vőlegényeket meglátogatott olasz leányokat nem engedték vissza Olaszországba.

Nincs már hely az olasz sebesülteknek.

Lugano. A sebesült olasz katonák száma annyira megnövekedett, hogy már a déli városokban, többek közt Nápolyban kell elhelyezni őket. Legutóbbi harcokban Magliezredes brigádparancsnok is elesett.

Huszonnégy óráig a tenger alatt.

(Öt percig tartott a Garibaldi hatótusája.)

Távirati tudósítás.

Spalato, július 29

Az itteni partőrség egyik tengerésztesítője a „Dan”-ban részletesen leírja a „Giuseppe Garibaldi” katasztrófáját a annak előzményeit. E leírásból valók a következő részletek:

— Julius 17-én hajnalban észrevettük, hogy nagy csoport ellenséges hajó közeledik partjaink felé. A látogatást örömmel és megnyugvással vártuk, a lisszai ütközet évfordulójának emléke lelkisített bennünket, annál inkább, mert tudtuk, hogy az olaszok is az évfordulóra gondoltak látogatásuk napjának megállapításánál. Az olasz hajók felette óvatosan a partoktól, nagy messzeségben helyezkedtek el. Három óra 45 perckor adták le az első sortűzet a szután öt óráig szakadatlanul ontották a lövedékeket. Körülbelül négyszáz lövést adtak le, ez az eredménytelen demonstráció azonban nem izgatót bennünket. Nyugodtan vártuk a fejleményeket.

Pont öt órakor hatalmas dördülés hangzott fel, a tenger megr. mogett a égig érő fekete füstoszlop sűrű felhőként takarta el az ellenséges hajórajt. Azonnal tudtuk, hogy érkezett a várva-várt pillanat, amely megpecsételte valamelyik olasz hajó sorsát. Az olasz egységek rémülten, cél és terv nélkül cikáltak ide-oda, eselatt pedig a „Garibaldi” ólomzúzáként a tenger fenekére süllyedt. Haláltusája mindössze öt percig tartott, aminek az a magyarázata, hogy a torpedó pontosan derékon találta a hajót a municiós raktár közepe. Ez a robbanás szétvetette a hajó páncélzatát a az egész hajótestet a szó szoros értelmében a levegőbe vetette.

A megrémült olaszok lázasan hozzáfogtak a mentéshez, sietségükben azonban nem valami lelkiismeretesen végezheték munkájukat, mert feltűnő gyorsasággal távoztak. Eltekörésük után a mi buvárhajónk is a süllyedés helyszínére sietett, hogy a mentési munkát folytassa, de egy felborult ladikon és négy mentővön kívül mitsem találhatott.

Később hallottuk, hogy buvárhajónk huszonnégy óra hosszat követte nyomon az olasz flottát, amelynek akcióját mindvégig éles figyelemmel kísérte. Torpedó-üdvözlését a kellő pillanatban adta le, amikor a legnagyobb ellenséges hajó a legjobb célzó pontot nyújtotta. Az olasz haditengerészet sokáig meg fogja emlegetni a lisszai ütközet negyvenkilencedik évfordulóját.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 387
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 181
Nyomda	— — — — 181

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: A Vörös Kereszt egyjelt jótékony cölű előadása.

Szombat: A Vörös Kereszt egyjelt jótékony cölű előadása.

* A színház hírel. A nyári idény szervezője: Hózza S. Lajos, a magyar kir. Operaház művésze, Kurucz János, zongoraművész és dalt szerző, báró Bedeusz Bella uró, a bécsi csász. kir. udvari Operaház pártfogója, a jövő héten két estén nagyszabású művész estélyt tartanak a nyári színházban, valóban páratlan a szintársulatnak az a gondoskodása, hogy a nyári idényt minél értékesőbbé és érdekesebbé tegye, hogy közönségünk minden tekintetben megtalálja a színházban azt a szórakozást, amely szívet, lelket egyaránt nemssít. Nagy áldozatokkal bír, de sikerült nevezett művészgardát megnyerni, hogy f. évi augusztus 2-án és 3-án, hétfőn és kedden a nyári színházban, tényes műsorral, nagyszabású művész-estélyt rendezzenek, amelynek keretében Faust, Ninon, Carmen, Bajazet, Rigoletto, Hoffman megéi opera részleteken kívül Kurucz János legesőbb szememényeiben gyönyörködjön a közönség. A szintársulat ez alkalommal a Ripacsok határos színjátékját és A nem aaszony énekes bohózatát adja elő kiválóan elsőrendű szereposztásban. Az előadások a nyári színház rendez. helyéi mellett tartanak meg, mely alkalomra a színházi zenekar ki lesz egészítve a helyben műharmonikus együt néhány tagjával és a helyszíni 33-ik gyalogezred zenekarának néhány tagjával. A minden tekintetben tényes és nagyszabású Művész-estélyre felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét. Jegyek előre válthatók a színház pénztár helyiségében. — **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután Parkas Imre dr. bájos, diákoperettje, Az Igli diákok kerül színe mérsékelt helyekkel, melyben a főszereplők: Barics, Járny J., Várnai, Győző, Herold, Polgár, H. Harmath Józsa stb. Este 8 órakor rendez. helyszínen Lehar örök becsű operettje a Drótostót van műsoron, a főszereplők Sz. Rontai Boriska, K. Pongrácz Matild, Benkóné, Barics, Járny, Győző, Polgár, Várnai stb. — **A Vörös Kereszt jótékony előadásai.** Péntek és szombaton, melyben a nagyszabású mákedonokön kívül a társulat összes tagjai is részt vesznek, ugy az egész színek, mint a táncok, valamint a nagy nómaköpiet a leghatásosabbak lesznek. Az előadás a színházi zenekart kiegészíti a 33-ik gy.-ezred zenekara.

* **Jótékonycölű hangverseny Menyházán.** Aradi előkelő családok nyaratnak Menyházán és nyári pihenőjüket is arra használják fel, hogy a hadi jótékonycölű ügyét szolgálják. Komoly srokok művészi nivóu hangverseny keretében áldoznak a Vörös Kereszt egyjelt emberbaráti céljaira és a szereplők ismert képességei biztosítéka a várható fényes erkölcsi és anyagi sikerek. Adáról is igen sokan utaznak ki a szombat este 9 órakor tartandó hangversenyre, amelynek műsora a következő: 1. Szózat és Hymnus, Liszt Ferenctől, előadja zongorán Zimmer Béláné. 2. Szózat, előadja Blaskovich Péter. 3. Ének, előadja Urbán Paula báróné, zongorán kíséri Andrányi Méri báróné. 4. a) Handel — Largo, b) Bach — Loure, két hegedű zongorával, előadják Andrányi Csiri báró, Zimmer Béla, Zimmer Béláné. 5. Szózat, előadja Blaskovich Márta. 6. Svencsen — Romanca, hegedűn előadja Andrányi Csiri báró, zongorán kíséri Zimmer Béláné. 7. Ének, előadja Blaskovich Ernest. 8. Monolog, előadja Fábry Marinka. 9. Tündéralom, előadják Blaskovich Márta, Cs rnovics Emília, Andrányi Magda báróné, Urbán Paula báróné. — A hangversenyi tánc követi.

* **A Vörös Kereszt mai előadása.** Az egész város közönségének fokozott érdeklődése élti meg az aradi Vörös Kereszt Egyesület előadásait. A pénteki első előadásra már csak néhány olcsóbb hely áll a közönség rendelkezésére, ugyasintén a szombati másodnap előadás jegyei is nagyrészen elkelték. Az egyesület nemzetiszínű plakátokon közli a pontos műsört, amely a következő: 1. Ünnepi nyitány. Előadja a 33-ik gyalogezred zenekarával ki-

bívitett színházi zenekar. 2. Magyar toborzó, táncolja Gidófalvy Zsuzsika. 3. Harctéri felvételek az északi és déli harctérről. 4. Ének-számok, előadja Stojka Anouska operanékesnő. 5. A Rádó. Tragikomédia egy szakaszban. Itta: Falck Richárd. Szereplők: Várnay Jenő, Delli Lajos, H. Harmath Józsa, Herold Ede, Acs Miska, Nagy Józsa. 6. Tábortűzek. Harctéri jelenet. Barics Gyula kurvedalokat énekel.

1. Sursum Corda. Mozijáték. Az első és második rész között H. Harmath Józsa alkalmi költeményt ad elő. A mozijáték után Ottovay Manonka köszönőverset mond. 8. Étléképök. (Pataky Vilma magyar dalaival.) Apothezis.

* **Szenzációs háborus dráma az Apollóban.** Vasárnap és hétfőn mutatja be az Apolló-színház a háborus idők legszenzációsabb drámáját.

Hohenlohe herceg balkáni küldetése.

(A török municiószállítás. — Szerbek kövüldöznek a román gabonaszállítmányokra. — Az entente új ajánlatai.)

Túrati tudósítás.

Bukarest—Szófia, július 29.

Konstantinápolyból jelentik: Az a meleg fogadtatás, amelyben Konstantinápolyban Hohenlohe herceget részesítették, nemcsak a német nagykövetségnek, hanem annak az előkelő személynek is szól, akitől, amint török politikai körökben biztosítanak, Romániának a központi hatalmakkal való végleges megegyezését is remélik. Ezt a megegyezést annál inkább is valószínűnek tartják, mert ennek következménye lesz egyrészt Bulgáriának Romániával, másrészt Törökországnak Bulgáriával való megegyezése és végül Görögországnak a balkán blokkba való belépése a központi hatalmak oldalán.

A „Turan“ jelentése szerint, minden tekintetben megfelelnek az igazságnak azok a hírek, amelyek szerint a herceg tárgyalásai Szófiában eredményesek voltak.

Atvithető-e a török munició?

Bukarest. A Brailában megjelenő „Romania“ című lap egyik cikkében a többek között a következőket írja:

Németország azt követeli tőlünk, hogy a határon szüntessük be a sanyargatás politikáját és engedjük át a Törökország részére szállítandó municiót. Ez alkalommal Románia nem takaródzhatik a semlegesség leplevel, amelyet ő maga megsértett, amidőn hónapokon át tűrte, hogy a Szerbiának municiót szállító hajók az ő partján kikössenek és amidőn megengedte, amit azonban hatalmában állott megakadályozni, hogy a romániai vámhivatalok védelme alatt ugyanazon Szerbiába a lisztet, búzát és rizst, az utóbbi időben pedig a petróleumot és benzint a vagyonok százával szállítsák.

Amerika, amely szintén semleges, a négyesszövetség majdnem valamennyi államának temérdek mennyiségű municiót szállít. Mihelyt a precedens eset megtörtént, minő joggal tehet nekünk kitogást a hármasszövetség az ellen, ha mi holnap megengedjük Törökország részére a német munició átvitelét? Románia részére nem létezik jelenleg kibuvó, hogy megtagadja Németországnak azt a szögálatot, amelyet tőlünk a régi barátság, avagy a szövetségi kötelezettség alapján kér. A vonakodás egyet jelentene a kihívással. És a jelen pillanatban, amikor Németország utban van, hogy a háboru első évét a legragyogóbb dicsőséggel fejezze be, egy ilyen ellenséges megnyilatkozás, a legmeggondolatla-

nabb cselekmény lenne Románia részéről.

(Pár nap előtt félhivatalosan közlé is tették, hogy Hohenlohe herceg missziója épen a törököknek szánt munició átvitelének biztosítása volt.)

Az entente új ígérései Bulgáriának és Romániának.

Rotterdam. A négyes-szövetség ezidő szerint újabb csábító ajánlatokkal kísérletezik Bukarestben és Szófiában: Romániának a Kárpátokon túl ígér területeket és Bozsarabia román lakosságú vidékeit, Szófiában pedig Makedonia teljes átengedésével kecségteti a bolgárokat. Az angol és olasz király, valamint Poincaré köztársasági elnök a óárral élénk táviratváltást folytatnak a Balkán-tárgyalások ügyében.

Szerbek lövik a román gabonaskocsikat.

Bukarest, július 29. Verovoráról jelentik: A szerbek, az utóbbi időben gépfegyver és puskatűzzel árasztják el a román terménnyel megrakott kocsikat. Ez a hála — jegyzik meg a bukaresti lapok — amiért Románia nem gördített akadályokat az Oroszország által Szerbiába küldött municiószállítás útjára.

Románia kiviteli forgalma.

Bukarest. Félhivatalosan jelentik, hogy a román kormány még nem oldotta fel a termény-kiviteli tilakmat. A „Minerva“ című lap tudomása szerint a vámigazgatóság megbízást kapott a kivitelre illetőleg egy szabályzat kidolgozására. A pénzügyminiszterium által felülvizsgált szabályzat azután, amely a kiviteli díjon kívül, a kivitelre megengedett termény mennyiségének kérdését is elfogja dönteni, minisztertanács elé kerül.

Bukarest. A mai naptól kezdődőleg bizonyos szállítmányokra vonatkozólag megegyezés jött létre Németország és Románia között. E megegyezés értelmében a szóban forgó szállítmányokat a román államvasutak kocsijain szállítják a monarchián keresztül egyenesen Németországba.

Bukarest. A Jassyban megjelenő „Opinia“ írja:

„Az ország gyógyszerészei által a berlini Riedel-cégnél megrendelt gyógyszerárak kérdése véglegesen el van intézve. Megjegyzendő, hogy a német kormány lemondott arról, miszerint bármilyen kompenzációt is követelne a gyógyszerárak szállításért.“

Dadányi György regényes bujdosása az orosz front mögött.

(A lebergi orosz ochrana hajszája tisztjeink ellen. — Arbadieff Alim bey. — Az első ágyuszó Lemberg alatt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 29.

V.

Dadányi főhadnagy elbeszélését azon a pontra hagytam abba, amikor értesült arról, hogy barátját, Woat Max 16. huszárszázadot elfogták az oroszok s ő Beránt, a Gefreitert, akik egymás között csak „Rudolfnak” nevezték, elküldte Woat lakására, megtudni, hogy történt a dolog. A főhadnagy így folytatta:

— Rudolf kik várattatva visszakeresztelt s elmondotta, hogy fel sem eraszítotték Max lakására. Ugyanazon ház első emeletén ugyanis egy zsidó család lakott, amely figyelmeztette őt, hogy ne menjen fel, mert Maxi lakásán még mindig egy orosz kommisszió van, amely lesi, hogy kik keresik tel Maxot, hogy azokat elfoghassa. Dében találkoztunk Kraievskyvel, a sánta könyvelővel, akinél Max lakott. Kraievsky — aki lakását maga is egy fehérneművarrónótól bérelte — a történeteket így mesélte el:

(Woat kapitány árulója.)

„A kapitány urat előző nap dél óta nem láttuk. Az első eset volt, hogy éjszakára is kimaradt s így nagyon aggódtunk miatta. Másnap reggel elküldtem a főhadnagy urhoz, hogy talán ott van, de hasztalan. Tíz óra tájban — én már nem voltam otthon — megjelent a lakásban a kapitány ur egy orosz tiszt kíséretében. A háziasszonyon ez első pillanatban halálra rémült, de aztán nem vesztve el lélekjelenlétét, odaszólt a kapitány urnak: „Hát mérnök ur miért nem volt ittben az éjfélen?” A kapitány ur is azonnal felelték magát. „Bocsánatot kérek magától magyarság — mondotta — hogy kelemetlen helyzetbe hoztam, de én nem vagyok mérnök, én osztrák-magyar tiszt vagyok.” Max ezután bement szobájába, hogy összeszedje holmiját.

Az orosz tiszt a könyvtárban maradt s így Max egy pár szóval gyorsan elmondotta elfogatásának történetét: előző nap déltől az önkéntessel, egy porosz főhadnaggal és egy 12. huszárszázadbeli őrmesterrel a Centrál kávéházban ültek. Egyszerre odajött hozzájuk egy szegényesen öltözött fiatal ember, megszólította magyarul Maxot, elmondotta, hogy bujdosó honvédfőhadnagy s anyagi támogatást kért. Max adott is neki egy rubelt, de mindjárt nem tetszett neki a dolog s proponálta a társaságnak, hogy menjenek. Az ismeretlen két-három lépés távolságból követte őket. A kávéház ajtaja előtt két orosz tiszt s két csendőr várakozott. Amikor kiléptek az ajtón, a spion lelével intett, mire az egyik tiszt odalépett Maxhoz.

— Mi tudjuk — mondotta — hogy ön Woat Max 16. huszárszázadbeli kapitány, ne próbáljon védekezni, mert akkor kénytelenek leszünk erőszakot alkalmazni.

— Max látta, hogy minden veszve van s nem is mozdult, az önkéntes, az őrmester és a főhadnagy azonban eliramodtak. A csendőrök utánuk lóttek, az önkéntes lábán találták. Szegény fiú összeesett, elfogták s ott nyomban össze-vissza verték. Az őrmestert is elfogta egy rendőr, csak a porosz főhadnagyt sikerült a zsidóknak betuszkolni egy átjáróházba, ahol eltűnhetett üldözői szeme elől.

— Maxot előbb azzal vádolták, hogy kémkedett s fel akarták kötni. Max erre elmondotta egész kalandos történetét s kérte, hogy bizonyítékul engedjék haza irományaiért és uniformisáért. Így sikerült neki bebizonyítania, hogy nem spion. Később Szibériába szállították s ut közben írt nekem, illetve háziasszonyomnak egy kártyát, amelyben tudatta, hogy jól van.

— Max figyelmeztette háziasszonyát, hogy a rendőrségen említették előtte, hogy engem is már tíz napja keresnek. Nem volt hát mit tennem, ismét költözésre kellett elszánnom magamat.

(Az ochrana emberei.)

— Akkoriban nem volt más jó emberem, mint a háziasszonyom, a kis borbélyné s a leányok a Stuka kávéházból. Már fel sem mentem a lakásomra, ahol tényleg egy fél órával később revízió volt. Egyenest a Stuka kávéházba mentem s elmondtam a leányoknak mindent. Rettenetesen meg voltak rémülve, különösen az, aki eddig a legbádogabb volt velem szemben, Kösler Julia, Kösler volt halasi állomástörök özvegyének leánya, későbbi menyasszonyom.

— A leányok mindenképp beadták egy első emeleti szeparéba, odaadták nekem ebédjüket is, de én egy falatot sem tudtam enni. A leányok mind jól ismerték az ochrana tagjait s a helyzet veszélyességét még csak növelte, hogy észrevették, hogy a titkos policia egyik tagja az ajtóban áll és vár.

— A kávéházba járt minden nap Alexandroff cserkesz kapitány, az ochrana főnöke. A kérésbeesett helyzetben egyszerre csak az én drága Julám arra az ideára jutott, hogy elmegy a kapitányhoz s addig nem nyugszik, míg ki nem könyörögi tőle, hogy adjanak kegyelmet nekem.

„Ha egy lépést is kimozdul — feleltem erre az ajánlatra — akkor rögtön lemegyek és feljelentem magamat!” — válaszoltam, de azért még is jól esett, hogy ebben a kérésbeesett helyzetben, mindenképp elhagyva még is van valaki, akinek meleg szíve éretten dobog. Végül is megvártak, míg estelelé az ochrana embere elpárolgott, akkor a szeparé ablakából a folyosóra másham, onnan ismertem az udvarra s Julia csavartott egy megbízható asszonyhoz.

— Három napot töltöttem ott, három szomorú napot. A négy falat nem hagyhattam el, még csak egy könyvem sem volt, nem beszélhettem senkivel s folyton Julára gondoltam. A harmadik nap meglátogattam Stengl Oszkár is s megmondtam neki, hogy est így tovább nem bírom, ha Julát nem látom, megbolondulok. Kiszáratva megérkezett Rudolf is, aki a borbélyné egy ismerősénél bujt el. Két-százötvenre mondotta, hogy máhez kezdjünk most, az ochrana folyton kutat utánunk, a városban napról-napra revíziók vannak, a vége az lesz, hogy elfognak. „Drága barátom — válaszoltam neki — maga nem tud lengyelül s így lépten-nyomon figyelmeztetés lesznek magára, a legokosabb, ha valahová vidékre megy.”

— Az akkori háziasszonyom erre elmondta, hogy ismer egy idősebb német höl-

gyet, aki vagyosan is és aki foglalkozik a menekültek dolgaival. Tetszett nekem az idea s Rudolfal együtt háziasszonyom bemutatása nyomán odamentem. A hölgy, egy vénkisasszony, megígérte, hogy minden lehető megtessz s már volt is egy ötlete: a lebergi iparbanknak van egy papirgyára Sassowban, ahol már több tisztünk dolgozik árárában, oda fogjuk Rudolfot autombillal, — mert vonat nem közlekedett — kivinni.

(Uj jóbarátok.)

— Ismét pénzre volt tehát szükségem s elküldtem Hesshez. Jellemző azonban, hogy most, amikor szorult helyzetben voltam, amikor minden lépésnél egy spicli leselkedett utánam, amikor valósággal vadásztak rám, Hess azt ismerte vissza, ha pénzre van szükségem, menjek el magam.

— Másnap ismét felkeresték a vénkisasszonyt, aki azt mondta, hogy be fog mutatni az Iparbank igazgatójának. Aznap még átköltöztem Stenglékhez. Oszkár anyja egy szubaltern vasutas szegény özvegye volt, a vasutaslepen laktak egy kis sárga házban, annak két szük szobájában az asszony és hat gyermeke. Onnan mentünk fel másnap Rudolfal a bankba. Az igazgató, Hodorovsky nagyon kedvesen fogadott, Rudolf ígéret elfogadták, nekem pedig kijelentette Hodorovsky, hogy amikor pénzre van szükségem, csak jöjjen hozzá. Rudolf másnap autón kiutazott Sassowba az igazgatóval, egy másik katonával és egy orosz őrral együtt. Az autót tudniillik, miután magántulajdonban Lembergben már egy sem volt, az orosz Etappenkommandótól kellett kölcsön kérni. Könyvek között bucsuzott tőlem szegény fiú, én is nehezen váltam el tőle s megmondtam neki, hogy ha bármivel nem lesz megelégedve, jöjjön vissza, nálam mindig meg fogja találni azt, amire szüksége van.

(A szerelmes tatár tiszt.)

— Ez körülbelül a májusi offenzíva első napiban volt. Lembergen már észre lehetett venni az izgatottságot. Az oroszok járak kelttek, ide oda utaztak, csapatok vonultak keresztül előre-hátra, tisztük pakkoltak. Én udalomból akkoriban Oszkár nővérének és Julának francia órákat adtam. A leányok már elhagyták mind a kávéházat, mert lassanként kezdték velük úgy bánni, mint közönséges pincérnőkkel, de Julának még egy érdekes ügye volt a Stuka kávéházzal összefüggésben.

— A Stukába járt ugyanis minden nap egy alacsony, fekete nagyon csúnya kis tatár tiszt, Arbadieff Alim bey. Julálassanként észrevette, hogy ez az ember szerelmes belé. Esténként, amikor haza ment, Alim bey ábrándos pillantásokkal ötven lépésnyire nyomon követte s így megtudta azt is, hogy hol lakik. Aztán kezdett levelet írni s végül egy nap tolmént egész az ajtóig s ajtaja előtt — ez a szerelmi vallomásnak valami tatár formája lehet — apró darabokra tört lovagló páncélját. Julia és az anyja nem érezték magukat valami nagyon megráztatva, inkább féltek a kis tatártól. Másnap Alim bey becsügetett a lakásba, bemutatkozott Julia édes anyjának s egész egyszerűen megkéri Julia kezét. Julia és az anyja majd elküldtek, végre is az öreg asszony valahogy megmagyarázta, hogy alig ismerik egymást, várjanak még, majd háboru után lehet a dologról beszélni. A tatár erre megnyugodott és elment.

Egy délelőtt tizenegy órakor ép Juláknál voltam és francia órákat adtam, a mikor a tatár ismét beállított. Julia megijedt, de én mosolyogva mutattam be magamat:

— Zguransky Mihály, ónagysága unokabátyja!

A tatár erre elmondta, hogy rossz hírek érkeznek. Przemysl ugyan még nem esett el, de azt mondják, hogy Grodek-nél már elfogtak egy német patrult. Julia kis gimnázista öccse erre közbeszólt:

„Csak vigyázzanak az oroszok. Jól sajnálják től a cipőjüket, nehogy a nagy szeladás közben elveszítsék!”

— Az egész társaság elképedt, az asszonyok nagyon megijedtek, de a tatár mosolyogva simogatta meg a kis fiu arcát s mint a beszélgetésből később kivettem, ő maga is gyűlölte az oroszot. Mi eldiskuráltunk lóról, vadászatról, neki feltűnt, hogy mennyire értek a lovakhoz. Nagyon barátságos lett hozzám s végül is meghívott, hogy háboru után látogassam meg őt a birtokán, a Don mellett vadászatok idején. Rajongással kezdett beszélni otthonáról, a hullámos Don menti sárságról s nekem kiszaladt a számon:

— Akár csak nálunk Magyarországon...

— Az asszonyok megint rémülten néztek rám, de a tatár nem vett észre semmit. Végül is megmondta Alim, hogy bucsulátogatást tesz. Ő vasuti szolgálatra van beosztva s most az egész kommandója átköltözik Brodyba. Mikor elbucuzott, mégezyszer a lelkekre kötötte, hogy látogassam meg a háboru után s címét is felírta.

(Szólnak az ágyuk Lemberg alatt.)

— Pár nappal később már tompán hallani lehetett a környékbeli magaslatookról az ágyudörgést. Az oroszok folyton pakoltak, szállították el a lopot holmit. Most kettőzött erővel vetették magukat a bűdosókra, napirenden voltak az elfogatások s én nem mozdultam hazulról, csak ép Stenyléktől Juliáékhoz és vissza.

Zádor Jenő.

anyagi kár két és egynegyed milliárd korona. Ötezer falu teljesen elpusztult.

Igen sok parasztbirtok, nemesi birtok, kastély stb. leégett, 100 templom romokban hever és több mint 1000 megromlott. Orosz-Lengyelország egész gabonatermése le van foglalva, a hadseregek 2 millió marhát és 1 millió lovat rekviráltak, a többi pedig a takarmán hiány miatt elpusztult.

Sok helyütt a nehéz ágyuk a termőföldet a szó szoros értelmében tönkreszaggatták, különösen Radom és Lublin környékén, a hol messze területen hosszú időn át nem lesz a talaj megművelhető. A parasztságda teljesen elszegényedett, de a nagybirtokosok helyzete sem sokkal jobb. Orosz-Lengyelország termése, amely azelőtt évenként egy és háromnegyed milliárd koronát hozott, hosszú időre igen jelentékenyen csökkent.

Megelőzött orosz támadás.

Bukarest. Az „Universal” tudósítója írja Mamornicáról:

Ma reggel 4 órakor két német aviatikus repülést eszközölt Besszarábia területe fölött. Mintegy 15 percnyi repülés után a repülőgépekkel visszatértek. Mindazok, akik az aeroplanok repülését figyelemmel kísérték, meglepődve szemlélték a valóban érdekes látványosságot.

Reggel 6 órakor a Barancea északi oldalán elhelyezett osztrák-magyar tüzérség heves ágyuzásba kezdett, amely egy óra hosszáig tartott. Az ágyuzás Besszarábia belseje felé folyt.

A német aviatikusok — írja a tudósító — látva a bukovinai fronton elhelyezett nagy ellenséges csapatokat, a látottakról jelentést tettek a hadparancsnokságnak, a mely azonnal elrendelte a kiképzelt csapatok ágyuzását. Az orosz csapatoknak valószínűleg az volt a tervük, hogy a Hotinnál elhelyezett osztrák-magyar csapatokat megtámadják.

Az osztrák-magyar tüzérség azonnali intervenciójának meg lett a kívánt eredménye. Az orosz csapatokat visszavonulásra kényszerítették, ami az osztrák-magyar tüzérség élénk ágyuzása közben meg is történt. Ezek után az egész vonalon teljes csend állott be.

Légi támadás Csernovic ellen.

Btos. Csernovicből jelentik a „Neue Freie Presse”-nek: Hosszu szünet után tegnap délután egy orosz repülőgép jelent meg Csernovic fölött és több bombát dobott a városra. Az egyik bomba a város közepén esett le egy magánháznak a tetőjére és csakély anyagi kárt okozott. A többi bomba a város közelében esett le és nem okozott kárt. A repülőgép támadása a kora hajnali órákban történt és még csak sebesültje sem volt.

— Adjunk látosóveket katonáinknak. Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelemétől és az ellenség kiképzésére is a legbiztosabb segítő eszköz! Küldjük el távcsöveinket hő katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest IV. Váci-utca 38. szám.)

Kétszáz város és kilencszáz falu pusztulása.

(Beismeri a „Rjecs” az oroszok teljes vereségét. — Véres összeütközés orosz parasztok és katonák közt. — Sikeres harcaink a besszarábiai határon.)

— Hivatalos távirat. tudósítás. —

Hága - Rotterdam - Lodz, július 29.

Átkaroljuk az orosz balszárnyat.

Rotterdam. A Times jelenti Pétervárról: A Visztula és a Bug közti harctér két részre oszlik. A német balszárny defenzívában van, míg Mackensen jobbszárnya támogatva az osztrák-magyar hadsereg nagy részétől, az orosz balszárnyat Grubieszownál akarja átkarolni.

Varsót bombázzák a levegőből.

Frankfurt. Pétervári jelentések szerint német repülőgépek Varsó fölé repültek azzal a feladattal, hogy a Visztula hidat bombákkal szétrombolják. A bombák katonákat és polgárokat öltek meg.

Egy esetétől függ az orosz hadsereg sorsa.

Berlin. A legtekintélyesebb orosz újságok egyike, a Rjecs, a következő szenzációs sorokat írja legfrissebb számában:

Most, amikor az ellenséges seregek támadó operációikat Zwolin-Gubievachow irányában is megkezdették, kilenc versztajyre megközelítették Ivangorod erődjait is, amelyek ilyenformán bejelentették a közvetlen hadműveletek körébe. Mindamellett is most még egyelőre a Visztula hosszú vonalán folyik a harc, amely sztratégiaiilag meg van erősítve. A legilletékesebb pétervári katonai szakértők megemlítik, hogy az orosz hadseregnek most módjában lesz felhasználni Ivangorod és Nowogeorgiewszk erősségeit is, amelyek eddig nem voltak értékesíthetők. Most van előben az egész hadjárat legkomolyabb és legjelentősebb esztája, amely a szakértők szerint nem fog hosszú ideig tartani, dacára a benne szereplő csapatösszegek óriási méreteinek.

Az orosz katonai tekintélyek azt mondják, hogy az orosz hadsereg szempontjából a döntő küzdelemnek a porondja a Visztula és a Bug közti terület. Az oroszokra nézve ezen a földrajzában fog eldőlni az egész hadjárat sorsa, le viszont a szövetséges német-osztrák-

magyar hadakra ennek a harctérnek sincs nagyobb fontossága, mint bármely másik hadiszíntérnek, a melyen harcolnak. Ez a térfogás magyarázza és igazolja azt, hogy Osztrólenka-Ivangorod-vonalon rendkívül makacs és véres harcok folynak.

A Rjecs-nek ez a nagvsúlyu kijelentése, amely csakis az orosz cenzura jóváhagyásával láthatott napvilágot, meglepően őszinte és kiszámíthatatlanul fontos nyilatkozat. Nem mond kéveesebbet, mint azt, hogy az egész orosz hadsereg sorsa immár egy esztának a kimenetelétől függ. Ugyanez a esztá azonban, amely dönt Oroszország sorsáról, a mi seregeink számára csupán epizód, mint bármely más ütközet, amelyet a hosszú harctér bármely pontján vívunk, keleten, nyugaton vagy délen. Az orosz lap nyilatkozata csaknem teljesen nyílt beismerése annak, hogy az óriási orosz hadsereg menthetetlenül vereséget szenvedett.

Orosz parasztok nem engedik felgyújtani a termést.

Lodz. A Gazetta Lodzka azt írja, hogy sok helyütt véres összeütközésre került a sor az orosz katonaság és a tengyel parasztok között, mert a parasztok nem akarták teljesíteni a hadvezetőségnek azt a rendelkezését, hogy a közeledő németek előtt minden vagyonukat és termésüket pusztítsák el. A parasztok sok helyütt kaszával mentek neki a katonáknak, a kik tel akarták gyújtani termésüket és házukat. Az orosz katonai hatóságok, a lakosság tenyegelő magatartása következtében, hir szerint vissza is vonták rendelkezésüket, de a katonák azért, a hol lehet, mégis pusztítanak és gyújtogatnak.

Pusztulás és szegénység egész Lengyelországban.

Hága. A Hollandiában működő orosz-lengyelországi segítőbizottság adatokat közöl a pusztulásról, amelyet a háboru Orosz-Lengyelországban okozott.

E szerint több mint kétszáz várost és kilencszáz falut sújtott a háboru. — Az eddig megállapított

Hódításunk Bukarestben.

(Győzelmes virágcsaták. — Magyar nők hadserege.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Efensegeknek tökéletesen igazuk van. Mi valóban alattomos, eszes, ravasz nép vagyunk, nekünk semmi sem szorít, ha másokat le akarunk fogni. Amíg látszólag diplomáciai tárgyalásokat folytatunk Bukarestben, addig hadseregünk már a román fővárosban állomásozik. *Es micsoda hadsereg! A párisi Petit Journal külön tudósítójának volt alkalmuk est a hadsereget minden alattomos és titokzatos belső és külső megnyilatkozásaival egyetemben figyelemmel kísérni és erről „megbízható” értesítéseket közölni, amelyek, mint a francia lapok ellentűnt irányuló cikkéi, az utóbbi időben valamennyien, csak egy dusszad az önkéntelen óhuzomtól. Ebből a tudósításból világosan kitűnik, hogy mi Bukarestben, nemcsak az egyes, hanem a végső végzetes nevű politikussal folytatunk tárgyalásokat, amelyek legalább olyan bosszúkat, mint az illető politikusok nevei, hanem egyebütt is doigoznak.*

A derék francia újságíró csaknem valami emberi dolog történt mag, a mikor egy nagy bukaresti étterem esendes sarkában egy testes német férfit látott, a mint diákrét hivatását intézte. Ez a „boche” természetesen az ilyen helyeken szokásos borraivólóért jelentkezett. Am menjünk tovább. Azt, hogy köztudomás szerinti, pénzszeszákjainkkal igyekeztünk megvásárolni a bukaresti kösvéleményt, azt megbocsátják nekünk a franciák, mert az ilyen minéltek esőletési hibának számították. Énnek sokkal nagyobb bűn az, hogy mi hadsereget küldtünk Bukarestbe, a szép és elegáns fiatal magyar nők hadseregét, a kik az ottani civil-életvilágot, csakugy mint a csukaszerűkét, láthatóan megnyerték. A női hájaknak ellenállni képtelen románok ellen a harc virágkóróval indult és buccanálával végződött, a melynek csak a hajnal istennője volt képes véget vetni, közlemert rózsás ujjá kecsőival. Ejjel 11 óra táján, a Cales Victorien, Bukarest Andrassy-terén még hullámozott a harc, a mely nem kevésbé elmélkedésre méltóan végződött a bukaresti urak számára, mint a délutáni harcok a chausseék taburkolatu járdáin. Három nappal később megessett a második virágcsata ugyanilyen eredményes kimenetellel és a románok most eszükveszetten megadták magukat és minden árat hajlandók voltak megfizetni. Ilyképen Németország a szép magyar szövetségeseik révén visszacsatározhatja szobába a megvesztegetésre fordított eszszegéseket. Mennyire ki lehetnek most fosztva szegény bukarestiek; gondoljuk csak meg, mennyire kerülhetett az öt hét alatt lefolyt tizenkét virágcsata. Ugyanis ennyi ötkösztre volt szükség, hogy a bukaresti férfivilág ellentállását teljesen megöriék. És, hogy a németek milyen alaposan szokták az ilyen dolgokat csinálni, azt jól tudjuk. Ilyen módon az ártatlan virágok, a gyönyörűséges magyar nők kezében — bosszúkat a csunya szőrt — búsbombákká változtak át, olyannyira, hogy Goga Oktávián, az ünnepeit költő kénytelen volt egy páncélos-szonettel írni, az ilyen természetű virágok ellen. Így történt az is, hogy egy igazi költő először volt kénytelen verset írni, az igazi virágok ellen. De ennek is a németek az okai, írja nemes felháborodással remegve a francia újságíró.

A Petit Journal szerint tehát mindenre

német a „tromp”, Bukarest utcáin, a villamoson és vasúton, a vendéglőkben és a szállodák felvonó-gépeiben. A kővér és sovány, aranycsüptető és a néklili, nő és nőtlén, öreg és ifjú bukaresti férfiak végeláthatatlan serege hullámozik a magyar könnyű lovas-ság a „leichte Kavallerie” fedezetek előtt, miként — ismét bosszúkat a csunya szőrt — a bolhák raja Lemnos szigeten és épen olyan vezekető hatást tesznek a franciákra. Ezek egész nap harcban vannak a ukránokkal és vendéglőkben lésezőrtással, mely kalaplengetéssel, hódítások a németek részére, a magyar virágok kedvéért. Mindenekelőtt azonban a mozokban és a variétékben esztáznak. Harci kiáltásuk „Ja-ja” felettebb sérti a francia füleket. A mostig még csak eljutunk győzedelmesen, de a variétékben már franciák állják a szonett-öröget és ezen a téren tudvalevőleg túlszárnyalhatatlanok. A szabad színpadon, pontosan este tíz órakor, mindennap felép egy kis francia leányzó, örömtől és jósóktól kipirult arccal, várva, hogyan vonulnak fel előtte a németgyűlölk és a magyarfalók. A leányka, aki rózsaszínbe van öltözve, szokott legyesőt tart a kecsői között. És énekel, még pedig jóakaratu honfirtarsa véleménye szerint, igen jól énekel. Kisérő legyesőjáték mellett elmeséli, hogy a román külügyminiszter gondjait az ő hallgatag keblébe öntötte át és hogy az egy olyan ur, aki ebből az egész diplomáciai üzletből semmit sem ért. Ezért a kis francia szubrett indítatva érzi magát, hogy a román államügyeket kezébe vegye és így énekel:

A németekért sóhajt?
Mít tudja 5!
Vagy török frigyét óhajt?
Mít tudja 5!
Erdélyre támad tán vágya?
Bosszarábiát kívánja?
Mít tudja 5?

Azután ezt tanácsolja:

Ha Erdélyt kívánja véréd,
Vedd el és ne várj soká:
Magától sosem száll rátek
Román! A habozás átok!

Mintegy ezeröt száz ember tapsolja meg ezért az elmés dalért a tehetséges külügyminiszternőt. És ha egész napon át a németeké a siker, az este jöttén egy rövidszoknyás francia leányka a legyesőjével elzavarja azt a sok aranyat és mikrobát, amit a németek Bukarestben elhintettek.

Adományok a Ferenc-téri kórháznak.
A Ferenc-téri kórházban ápolt sebesültek részére újabb a következő adományok érkeztek: Berta Tituszné és Berta Gizella (170 darab sütemény), Varga Mariaka Lőkösés (100 mákos kifli), H. Bacsó Frigyesné (500 darab cigareta), dr. Bodrogi Imréné (25 pár papucs), Soherhág testvérek (virág), Farkas János mécsáros (hideg leivágott 150 betegre), Szontag Lajosné (ozsonna 150 betegnek), A kórház vezetősége ez uton mond köszönetet a jószívű adakozóknak és további pártfogást kéri.

Tisza István gróf fényes harctéri helyzetünkről.

(Minisztertanács reggeli négy óráig. — Mindennapi vivőóra. — A polgármester a miniszterelnöknel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 29.

Emlékeztetések maradtak a mai generáció előtt Tisza István gróf miniszterelnök harctéri jelentései. Mert Höfer mellett a miniszterelnök is sokott időközönként kommunikáltak küldeni. A vármegyék főispánjai utján esőlt a magyar közönséghez. A miniszterelnök a legazosorubb napokban, amikor az oroszok a magyar földet pusztították, emelte fel vigasztaló szavát és öntött reményt, kitarítást a esőggödő lelkekbe. Lapidáris szavakkal, a tények egyszerű felsorolásával, a szüntelista igazság megmondásával nyújtott mindig reményt arra, hogy az oroszok pünkösdi királyságának csakhamar vége lesz. És a közönség jobban hitt Tisza szavának, mint a Höfernek. Tudta, ha Tisza mondja, akkor az úgy igaz. Szavának ereje felemelt és megvigasztalt, mert mindenki gondolkodás nélkül hitt a szava igazságában.

Államférfiúról eszobbet, jobbat nem lehet mondani, mint hogy a szava szentírás és kijelentéseiben senki sem kételkedik. Ezt Tiszáról még politikai ellentései, sőt még ellenségei az entente újságjai és államférfiai is elismerik. Bizonyos, hogy Tisza István gróf üzenete az aradiaknak most is épen olyan örömet és büszksé megnyugvást fog kelteni, mint a menynyi reményeséget és vigaszt nyújtott a csüggedés napjaiban.

Arad város polgármestere, Varjassy Lajos látogatta meg tegnap a miniszterelnököt, hogy vele a várost érdeklő kérdésekben beszéljen.

— A miniszterelnök — mondja a ma hászérkezett polgármester — pompás színdben van és a társaság semmi nyoma sem látszik rajta. Pedig rengeteg dolga van. Igen sokat utasik, tanácskozik. Az elmúlt éjszaka is reggel négy óráig volt minisztertanács a budai miniszterelnöki palotában, mert Tisza István gróf nappal nem ért rá. Bécsben volt, este érkezett haza. Az asztala tele van aktákkal, melyeket mind maga, személyesen intéz el. Jókedvű és szeméből a boldogság sugárzott, amikor harctéri helyzetünkről beszélt.

— Fényesen, nagyon fényesen állunk minden vonalon — mondotta nekem a miniszterelnök — és most igazán lelki győvőrdőség dolgozik.

— Örösi elfoglaltsága ellenére igen szivesen hallgatta meg természetesen rövidke fogott előadásomat és most is, mint mindig a legmelegebb érdeklődést tanúsított Arad közügyei iránt és támogatást megígérte.

— Reggel tíz óra volt, amikor a miniszterelnökkel beszéltem. Az éjszakai minisztertanács után már ilyen korán munkában volt, fogadott és ez így megy a nap minden szakában. Csak egyetlen egy szórakozásról nem mondott le még a háború ideje alatt sem. A vivásról. Mindennap forpatja a kardot és a teste rugókonyvára, frissenéget eszti a nemes sporttal tartja fenn. És az egyetlen testmozgás, amelyre időt szakít, a nap többi órájában minden gondolata és minden ereje azé a szent ügyé, amelynek végleges diadalában nemcsak ő, de vele az ország minden fia feltelesenül hisz és bizik. A miniszterelnök öszint és szilárd meggyőződése diadalunkban, meglátászik szemében, arca és egész magatartásán. Az egész világ tudja, hogy Tisza István

mindig megmondja az igazat és amit mond, az a tényeknek megfelelő. Suggessiv ereje van a szavának, mert mindig leplezetlenül ószinték. Tehát fényesen állunk és a legmagasabb lelki gyönyörűség most dolgozni

Az Esterházy hitbizomány új gazdája.

(Jezsuita páterből földesur. — Esterházy Pál gróf örököse a nagybátyja.)

Az Aradi Közlöny-tudósítójától.

Arad, július 29.

A hivatalos lap mai számában közli a veszprémi törvényszék mint hitbizományi hatóság idézését, amelyben közölni teszi, hogy a Pápa-Ugod néven alapított alszülöttei hitbizomány ezidőszaki hírtokosa, gondnokolt Esterházy Pál gróf a hazatérten hős halálát halván, a hitbizományi utódlás megállapítása tárgyában az érdekeltektől várományosok meghallgatására határnapul augusztus hó 27. napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, amelyre a hitbizományi gondnok és az ismert várományosokat személyesen, a többi várományost pedig hirdetmény útján megidézék.

A hitbizományi hatóság tárgyalása természetesen csak törvényes formában, mint a hitbizományi alapító levél értelmében kétségtelen, hogy Esterházy Pál gróf halálával a pápai hitbizományi birtok, amely 56.000 hold földből, kastélyokból, erdőkből, veszprémi, pesti és bécsi palotákból áll, Esterházy Jenő grófraságit, skit egyáltalán nem ismernek Magyarországon. (Esterházy Pálnak Andrássy Katinka grófnőtől nem származott gyermeke.) Az új hitbizományi ur ugyanis, aki jelenleg 68 éves, élőknek java részét külföldön, Francia- és Angolországban töltötte. — A középiskola elvégzése után a jezsuita rendbe lépett, ahol fel is szentelték. Mint áldozópap beillesztett egy feltűnő szépségű nevelőnőbe. A rend és a család mindent elkövetett, hogy a gróft a nevelőnőtől elszakítsa, de ezután is győzött a szerelem. Esterházy Jenő gróf kilépett a jezsuita rendből, átért az evangélikus vallásra s elvette a nevelőnőt, akivel hosszu ideig élt boldog házasságban. Anyagi gondjai nem voltak, mert a család dus apanázsában részesítette. — Jenő gróf felesége három év előtt hunyt el. Ekkor a gróf, aki szívében mindig busgó katolikus maradt, külön pápai engedéllyel visszalépett a római egyház kötelékébe. Ha ez meg nem történik, nem örökölhette volna most a hatalmas hitbizományt, mert az alapító levél szerint a hitbizomány birtoklása a római katolikus valláshoz van kötve. A gróf persze soha sem számított arra, hogy a pápai uradalmak ura legyen. Hiszen 27 évvel volt idősebb Esterházy Pálnál, akinek nagybátyja volt. Esterházy Jenő gróf ugyanis öccse volt Pál gróf atyjának.

Az uradalomban most kíváncsian várják a volt jezsuita főurat, akit a legöregebb uradalmi alkalmazottak sem ismernek.

Német tábornok — magyar doktor. A hivatalos lap mai számának közlése szerint a király megengedte, hogy a budapesti tudományegyetem tanácsa Schjering Ottó Károly Vilmos dr. tábornokot, a német birodalom tábori egészségügyének főnökét, a berlini egyetem tiszteletbeli nyilvános rendes tanárát tiszteletbeli orvosdoktorrá avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltatassa.

H I R E K. — LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Távíroda, cenzurálva.)

Csernovic. A bukovinai fronton a katonák megünnepelték a háború évfordulóját, a tisztok beszédet mondtak és a nap jelentőségét méltatták.

Zürich. A lapok rámutatnak az olasz harctéren az olasz támadások sikertelenségére. Ott vannak, hol 8 hét előtt voltak. Olaszországban az utóbbi időben események nagyobb szerepet fognak játszani, mint a harctéri események.

Genf. Pénteken a hadiszállásra egybehívott katonatanácsot lemondták és így a Törvényszéknek közzétett hadiszállás bizonytalan időre elmaradt.

Lugano. Cadorna 3 hadtestparancsnokot nyugdíjazott, köztük Russatit, a király volt aszénységét.

Washington. A Reuter-ügynökség jelentik: Port-au-Prince, Haiti köztársaság fővárosában a lakosság a francia követségbe menekült. Guadalupe elhagyta, holttestét szétválasztva közhírhurcolta. Port-au-Princeben a Washingtoni cinkáló csapatokat partra szállított, amerikaiak és idegenek megrögzésére. A városban a zavargások növekednek. (Eddig 1794-ben, 1820-ban, 1822-ben és 1888-ban volt forradalom a városban.)

— A pápa nevenapja. Rómából jelentik: A pápa nevenapjára fellobogózták a Vatikánt. Benedek pápa körülbelül száz hívő előtt misét mondott a Matild-kápolnában, azután a konzisztórium terebe ment. Később fogadta az olasz katolikus egyesületek vezetőit, akik jókívánásaikkal 10.000 líra Péter-filért adták át a szentának.

— Angliában internált Metternich gróf. Londonból jelentik, hogy az angol hatóságok internálták Wolff-Metternich Pál gróft, a londoni volt német nagykövet közeli rokonát. A gróf felesége, ki angol származású nő, szabadon járhat.

— Híradás orosz fogságból. A körülzárt Przemysl ben levő katonák között volt Weisz Izsa, aradi kereskedő is, a szegedi honvédegyalozred tizedese. Azóta, hogy az oroszok Przemysl-be bevonultak, családja nem hallott róla. Már azt hiték, hogy elesett. Most, négy hónap után, felesége kapta az első hírt tőle: levelezőlapot, a melyben tudatja, hogy sebesülten orosz fogságba jutott, de most már elhagyta a kórházat és jól érzi magát.

— Ozveggy Rosenberg Sándor dr.-né meghalt. Mástél napig tartott a rettentő küzdelem, amelyet ma reggel a kórház egyik kórtervében fejezett be ozveggy dr. Rosenberg Sándorné. Az égési sebek okozta belső reakciók következtében a pulzus verése teljesen kimaradt már az éjszaka folyamán, a szív működése gyengült és hajnalban beállt az agónia, amelyet a test kihűlése is jelezett. A főrabbi ozveggyének elmulása csendes volt. Eltemetést vesztette reggel és nyolc óra tájban az orvosok megállapították, hogy beállt a halál. Gyászmezei fogták le a megdöntött szemeit. A család által kiadott halotti jelentés szerint temetése az Eötvös-utca 16. számú házban lesz péntek délután 5 órakor. Az elhunyt urinó halálát dr. Keckeméti Lipótné, dr. Mende Mánóné, Rosenberg Artúr, Rác Rezső dr., dr. Drechsler Miksáné, gyermekei, Keckeméti Lipót dr. nagyváradi főrabbi, Mende Mánó dr., Drechsler Miksa dr. temetővári főrabbi, vejei, valamint menyei és unokája gyászolják.

— Újabb rendelkezések a terméskről. A miniszterium újabb rendelkezést bocsátott ki a Haditermény Rt. és bizományosai részére felajánlott gabona megvételéről. A rendelkezés szerint a részvényláráság és bizományosai a megvett termésért a maximális árat tartoznak fizetni, de ha a felajánlott gabona mennyisége 50 mm.-t meg nem halad, akkor a társaság átvételi árként a maximális árnál 1 koronával alacsonyabb árat számíthat. Egy másik rendelkezés módosítja a maximális árak fokozatos mértékét, illetve azt az időpontot, amelyen befűl a csökkenő árak követelménye és kimondja, hogy a Haditermény Részvényláráság, valamint megbízottai és bizományosai által kötött ügyletek tekintetében legmagasabb árak odamódosulnak, hogy július hó 31-ig bezárólag terjedő szállítás közben úgy buzáért, mint rozsaért az abszolút legmagasabb árat kell fizetni és a jelen rendelkezéssel megállapított legmagasabb árak az e rendelkezés életbe lépése előtt kötött ügyletekre is irányadók és pedig akkor is, ha a teljesítés már e rendelkezés életbe lépése előtt megtörtént. Egy harmadik rendelkezés a malomvesztési jogáról szól és kimondja, hogy malomvállalatok, amelyek a Haditermény Részvényláráságtól buza vagy rozsa öccsére megbízást kaptak, annak a mennyiségnek keretén belül, amelyre a megbízás vonatkozik, jogosítva vannak a malomvesztés telephelyére eladás céljára tengeren beszállított búzát és rozst megvásárolni. Oly malomvállalatok, amelyek semmiféle megbízást nem kaptak, vagy ha kaptak, a megbízás napi (12 órá) öccsösségük kétharmad részét nem haladja túl, jogosítva vannak 1915. évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag saját törvényhatóságuk területén annyi gabonát vásárolni, amennyi gabona szükséges annak a lisztmennyiségnek előállításához, mint amelynek leszállítására a saját törvényhatóságuk területén lakó togyasztóktól irásbeli megbízást kaptak.

— Hős halál. A 12-es Edward huszárokat újabb veszteség érte az északi harctéren. A Dnyeszter mentén folytatott harcokban elesett az ezred egyik szimpatikus, Aradon is igen jól ismert fiatal tisztje Asztalos Béla főhadnagy, aki viérszégéért a katonai érdemkereszt hadiakitményes jelvényét már régebben megkapta. Asztalos főhadnagy július 16-án orosz arapnelitől sebesült meg és súlyos sebébe másnap belehalt. Bajtársai, akik őszintén megsiratták, egy Dnyeszter-menti faluban temették el. Hogy mennyire szerették tisztársai és huszársai Asztalos főhadnagyot, azt meghatóan mutatja az a részlet, amelyet a halál-eseit Aradra hírv adó levél közöl: amíg a tizenkettős huszárok a tartós pozícióharokban a falu közelében tartózkodtak: mindennap irris virág borította a hős huszártiszt sírját. Hajnalonta hordták oda a virágot a huszárok. Haláláról most az ezred gyászjelentést adott ki.

— Jön a gyűjtőkocsi. A fémtárgyakat gyűjtő kocsi, amely hangulatos, huszártrombita szavával bejelentet érkezésével, már jó ismerőse Arad utóinak. Erkezésére mindenhol kisergetnek a házakból az adakozók és minden nap többször egymásután térül-fordul szüntig halmozott terhével a kocsi a várba és vissza a városba gyűteni. Négy nap alatt összesen tizenkilenc kocsival szállítottak be mindennemű fémet — acél és vas kivételével — a várba. A gyűjtőkocsi pénteken a Maros-utca felől a Boros Béni-tér jobb oldalán, a Nagyváradi-úton és a vasúti felüljárón túl jár.

— Gyalogsági kiképzőkurzus volt tisztek számára. Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung hivatalos közleménye szerint az 1865—1872. között született, továbbá az annak idején a népfelkelő szolgálatból idő előtt kivált, 1873. és 1874-ben született népfelkelésre kötelezettek között nagyszámu volt tisztek hadapródjelölt fog az annak idején megtörtént felhívásoknál bevonulni. Ezek közül az előbbiek korábban viselt rangjukat, az utóbbiak pedig hadnagyi rangot fognak kapni. Hogy ezek a volt tisztek a katonai szabályzatnak s rendelkezéseknek legutolsó katonai szolgálatuk óta bekövetkezett változásait megismerjék s hogy a gyalogságnál gyakorlatilag oktathassanak s a velük egykorú népfelkelők kötelesek katonai kiképzésénél használhatók legyenek, a katonai igazgatás négyhetes gyalogsági kiképző kurzust állít fel, melybe a volt tisztek és hadapródjelöltek saját kérvényükre felvétetnek.

— **Vezérkari urak, a szalonok botrány-hősei.** Berlinből írják: A „Vossische Zeitung” stockholmi tudósítója az orosz demoralizáltságának érdekes dokumentumot adja förra. Egy orosz tisztnek feleségéhez intézett levele ez, amelyet a német újság facsimilében is közöl. A levél a következő: „Kedves, drága Tancs-kám! Köszönöm a küldött holmit, amit Vasjuk ma kézbesített. A szívem vérzik, ha elgondolom, milyen állapotok lehetnek nálatok odahaza, Szentpéterváron. De mit tehetünk? Nálunk sem folytak jól a dolgok, sőt nagyon is rosszul állnak. A borzalmas menetek csak egészen elgyengítettek bennünket és az élelmes is annyira lezuhlott, hogy mi, tisztok, sokszor szegyenlünk a legénység szemébe nézni. A német csirkefogók minden oldalról szörítanak bennünket és úgy mondják, Rigához is közelednek, Varsó pedig menthetetlen. Kilencedik napja teksem a fővárosokban, napról éhezem, éjjel pedig kínok között gondolok az együtt eltöltött esodás napokra. Valóban, akkor nem gondoltam, hogy a vezérkari urak és a szalonok botrányhősei ilyen szegényt hoznak reánk. Szegény, jó anyánk, Oroszország! Vérzel minden oldalon és hogyan, miért, nem tudjuk és nem is érthetjük meg. Mi, szegény alacsonyabb tisztek, valószínűleg tulságosan buták vagyunk ehhez. Hogyan érthetnénk meg a pétérvári „históriai intrikákat.” Csak annyit tudunk, hogy otthon odajutottak a dolgok, hogy nekünk futni kell a németek elől... Mikor lesz vége már ennek a borzalomnak? Amit ma nekéd írok, az a hadsereg gondolkodó részének a meggyőződése. A főhadiszállásról állandóan biztatnak bennünket, hogy végeztünk a némettel és a valóság az, hogy végülünk végezték, lezavart, mentis meg bennünket. Olyan rongyosak vagyunk, hogy szinte meztelb családjaunk mindannyian. Csak azért irtam mindezt, mert vérzik a szívem és mert könnyíteni akartam a lelkemen. Az égek ura óvjon Tégedet és mindnyájunkat.” És után írja a Ruszkij Invalid, hogy a harcateren az orosz tisztok „biztosak a győzelemben és hangulatuk tántoríthatatlanul jó.”

— **Megszűnik a rizspekuláció.** A kormány, miután megállapította a bab, borsó, lencse maximális árait, mint beavatott helyről értesülünk, legközelebb a rizs maximális árát állapítja meg. A spekuláció, amely a rizsárak visszatartásával nagy sikerrel operált, rejtett árait könnytelen lesz a piacra dobni.

— **Hadhajókból kórházhajó.** Konstantinápolyból írják: A Dardanellák ostrománál megsérült három páncélos nagyneműben el tudták az angolok vontatni Alexandriába. Itt akarták a sérült hajókat kijavítani. A hadhajók azonban oly súlyos természetű sérüléseket szenvedtek, hogy nem lehetett olyan módon kijavítani, hogy ismét harcra alkalmas állapotba kerülhessenek. Az admirális ezért elhatározta, hogy ezeket a páncélosokat kórházhajókká alakíttatja át. Ez meg is történt, a hadhajók fegyverzetét leszerelték és most a néhai páncélosok is szállítják a temérdek sebesültet.

— **A háboru béki.** (A legújabb harcéri főlvételek az Apolló új műsorán.) A legfelsőbb hadvezetőség engedelmével készült hiteles harcéri főlvételek legújabb sorozatát pénteken és szombaton mutatja be az Apolló-színház. Ez a sorozat nagyjából Boroevics tábornok hős serögéről készült. A főlvételek megkapó harcéri epizódokat hoznak elénk. Maga Boroevics, a győzelmes hadseregszereplő többször látható az érdekes képen. Kiemelkedik a főlvételek közül az a jelenet, amikor riadó szólítja támadásra a derék katonákat. A helyszíni főlvételeken kívül egy több felvonásos háborus tárgyú dráma, „A háboru béki” kerül bemutatásra az Apolló-színház pénteki új műsorán. A darab szívéhez szóló eszelekménye a mai háborus időben játszódik le.

— **Irodistanókra szükség van!** Teljes kiképzés könyvtel-, gyorsírás-, gépirás- és irodai munkálatokban. Engél kereskedelmi szaktanfolyamában Lázár Vilmos-utca 2. Földes-palota mellett. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állás-közvetítés. 2714

— **Egy belga tábornok leányának regénye.** Salzburgból jelentik: Az itteni kerületi bíróság büntető bírja, Wingmeier dr. tegnap vonta felelősségre Mathis Annát, egy belga származású asszonyt és egy gröbmingi ácsmestert, Hasenbichler Antalt, a hatóságok fővezérése és családi szándék nélkül elkövetett okmányhamisítás miatt. Mathis Annát már hetekkel ezelőtt letartóztatták, mert egy Hasenbichlertől kapott hamis igazolvánnyal ismételtén becsapozta magát a gröbmingi hadifogolytáborba. Letartóztatásakor Mathis Anna azt vallotta, hogy egy Brüsszelben élt belga tábornoknak a leánya és felesége egy belga ezredesnek. Házasságában szerencsétlenné éreztte magát és most Hasenbichlerrel, a kit egy utazás alkalmával ismert meg, el szabad szerelemben. A gröbmingi fogolytáborba azért járt, mert Hasenbichler ott volt alkalmazva a barakk-építkezésnél. Mathis Annát, mivel regényes vallomása nem talált hitelt, először kénkedés gyanújába fogták. A nyomozás azonban kiderítette, hogy a gyanuba vett nő több európai nyelvet beszél folyékonyan és hogy tényleg egy belga tábornoknak a leánya. Hasenbichlerrel, a ki pár évig Szerbiában élt, már régebbi idő óta folytat viszonyt. A nyomozás eredményei alapján a katonai hatóságok eljuttatták Mathis Annával szemben a kénkedés vádját. A belga tábornok leányát ezek után a kerületi bírósághoz utalták, a mely tegnap három heti börtönre ítélte és mint belga alattvalót a monarchia valamennyi államából kiltította.

— **A barackai gombamérgezés halottját,** Kovács Józsiát tegnap hazaszállították és ma helyezték Aradon örök nyugalomra. A Kovács-család többi beteg tagjait a mai napon szintén hazahozták, mert Löwinger Miksa dr. kórházi főorvos, akit csak kedden hívtak ki Barackára, kijelentette, hogy a nyugodt és állandó orvosi kezelés szükségessé teszi hazahozatalukat. Ugy értesülünk különben, hogy a Kovács Soma két gyermeke, Wolné és a szobaleány tul vannak a veszélyen.

— **A mézeshetek ellenőre.** (Szenzációs vigjáték a Magyar Uránában.) Egy igen kedves és minden jelenetével mulatságot keltő vigjátékot mutatott be a színház. Vigjátéknak már régen nem volt oly nagy sikere, mint ennek, a mit méltán megérdemelt a film kitűnő meséjével, melynek minden szava kacajt keltett ránk rendezésével és esodhatos kiállításával. Minden újabb helyzet újabb bonyodalmat és újabb derüt hozott a darabba és a bonyodalomnak kibogozása is annyi ötletet és humort rejt magában, a meynyit csak egy mozivigjátékban felelmezni lehet. Egy örökség körül fordul meg a darab: a gazdag nagynemű után Hagó ur örököl, de oly feltétellel, ha megnősül és valódi, szép mézesheteket él. Perze súlyos feltétel volt ez a megrögzött világiának, de egy örökségért könnytelen volt legalább szinteg megnősülni. — *Hőseink diadalja Galiciában, 1200 méteres hiteles harcéri felvétel, legközelebb az Uránában.*

— **Közjegyzői helyettesítés.** Az aradi kir. közjegyzői kamara Gyarmathy Ernő dr. borosjenői kir. közjegyző elhunytja által üresedésbe jött borosjenői kir. közjegyzői állásra — a kinevezendő kir. közjegyző működésének megkezdése napjáig terjedő időre — helyettesül Pálmai Lajos dr. aradi kir. közjegyzőt hivatalból kirendeit.

— **Schmidt-cirkusz.** Csütörtök este tartotta megnyitó előadását a Schmidt cirkusz a Béla-téren. A hatalmas ponyvasátor nem bírta befogadni a pénztárnál jelentkező kőnséget, igen sokan elávoztak jegy nélkül. A jó hírnévű cirkusz a legteljesebb mértékben megérdemli a pártfogást. Műsorának minden egyes száma szenzációs. A cirkusz naponta új műsorral tart előadást.

— **Izraelita istentisztelet.** A templom i előjáróság közhírré teszi, hogy a péntek esti istentisztelet egy negyed nyolc órakor kezdődik.

— **Írásmunkák, sokszorosítások, írógépjavitások, előnyös árban oszközöltetnek.** Gyors-, gépiró- és könyvelői szaktanfolyam. Ziffer és Hollós, Br. Bohus-palota. 1387

— **A papir, mint fűtőanyag.** A fa és szék árak óriási megdrágulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet félre a tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségére van e kérdés megoldásában az a körülmény, hogy a selejtet, hulladék-uiság és egyéb papírost jól lehet használni tüzelő anyagnak. Egy napig a papírost vízben áztatjuk, azután gombócformába összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után az a papiranyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papirgombócok nem égnek lánggal, hanem, mint a szén izzanak. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítottunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Ilyen hulladék-papír kb. 50 kilós bálákban esomagolva kapható bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is megrendelhető.

— **Az ismét megnyílt tábori postához való 35 dekás dobozok kérése.** Viszonteladónak nagy árendemény. 193

— **Az „Aradi Közlöny” egyes példányai.** Budapestben kaphatók Brauer Nővérek dohánytözedéjében VI., Teréz-körút 54.

Uj moratorium-rendelet.

(A moratorium feloldása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójaól.

Arad, július 26

A kormány ma teszi közzé a legújabb moratorium-rendeletet. A tételes intézkedések körülbelül az eddigi medrekben folynak és az egyetlen meglepetés csak az, hogy az új moratoriumnak nincsen fix lejárate. Az új moratorium folytatólagosan augusztus hó 1-én lép életbe és a záró intézkedés értelmében akkor is érvényben marad, helyesebben a benne megállapított határidők akkor is irányadók maradnak, ha a háboru befejezésének napján tul terjednek.

A kormány azt is mondja, hogy a mai rendeletet moratorium feloldó rendeletként kell idézni.

A rendelet most már olyan tartozásokat megfizetéséről is rendelkezik, melyek az 1914. év augusztus hó 1. napja előtt keletkeztek. Ezek a régi tartozások, ha váltók, vagy más forgatható értékpapíron alapulnak, két részben, m. p. 1915. október és 1916. október havában fizetendők.

Az árutartozásokra augusztus havában nem kell fizetést teljesíteni, de már szeptemberben 10 százalékot és azontul minden második hónapban 10 százalékot.

Az első moratorium életbelépte után keletkezett követelések lejáratkor egész összegben követelhetők.

A jelzálogtartozásokra csak akkor nem kell fizetni, ha az ingatlan tulajdonos igazolja, hogy neki sem fizetnek. Abban az arányban, melyben neki fizetnek, fizetnie kell.

A házbérré vonatkozólag az eddigi intézkedések maradnak érvényben, vagyis lehet minden hó 5-éig havi részletekben fizetni.

A folyószámlabetétek felett a betevők szabadon rendelkeznek; a betétkönyvekből azonban ezentul is csak tíz százalékot lehet igénybe venni.

A lejárt biztosítási díjakat 1915. évi március havát vévén kiindulási pontul, 1915. évi szeptember 30-áig, vagyis hat hónapon belül le kell fizetni és a később lejárat díjak is mindig a 6. hónapra fizetendők, úgy, hogy ez év utolsó napján tul a biztosítási díjakra már nincsen halasztás és a rendes szabályok lépnek életbe.

A hadbavonultakra és családjaikra az eddig érvényben volt kedvezmények további intézkedésig érvényben maradnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

József főherceg megsértéséért elítélt vadászó.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, július 29.

József főherceg kishalmágyi birtokán mint erdőőr volt alkalmazva Vessa János. A főhercegi erdőbirtok szomszédosságában fekszik az aradi Hönigcs-cég nagy erdősege, amelynek felügyeletét Gombos István látta el. A két szomszédos erdősege erdőőrei a lehető legjobb viszonyban voltak egymással, de est a jó viszonyt Gombos István apróbb kelemetlenkedései megzavarták a múlt év vége felé. Megtörtént ugyanis nem egyszer, hogy Gombos István minden engedelem nélkül eljárt vadászni a főhercegi erdősegebe vaddieznóra és szarvasra. Vessát bántotta a dolog és többször figyelmeztette Gombost, hogy szüntesse be ezeket a vadászásokat. Ez év február 15-én összejárt a két erdőőr a főhercegi uradalom erdészházában és itt Gombos István nekitámadt Vessa Jánosnak és még két jelen levő erdei munkásnak. Azután pedig gyanúsító szavakkal magát József főherceget aposztrofálta és az alábbi rágalmozó szavakkal illette.

— Szégyelődtek megatokat gazdát kért, József főhercegért, aki most is be van zárva, mert Magyarországot tönkretette Szerbiával.

Vessa János még sznap jelentést tett az esetről a közeli osendörörnek, aki a kir. ügyészségnek jelentette be az esetet. A kir. ügyészség az uralkodóház tagjai ellen elkövetett sértés címén emelt vádat Gombos István ellen, akinek az ügyet Ember Géza elnöke alatt tárgyalta a kir. törvényszék szüneti tanácsa.

A tárgyalás folyamán Gombos István tagadta az ellene emelt vád valóságát, de a kihallgatott tanúk vallomási alapján a büntetőbíró bűnösnek mondta ki és az uralkodóház tagjának a megsértése miatt két hónapi fogházra ítélte. Az elítélt Gombos István az ítélet ellen fellebbezte.

NYÁRI SZINHÁZ.

Péntek, 1915. július 30-án:

A Vörös Kereszt egyesület jótékonycélu előadása:

Riadó.

Tragikomédia egy szakaszban.

Sursum corda.

Mozijáték.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.

„Sofronyai turkesztán“

cukordinnye termelésemet a háboru okosta munkáshiány miatt a minimumra lezállítottam. Ennélfogva ez idén turkesztán dinnyém egyedül és kizárólagos elárúatója:

Dürr Gusztáv

üzem- és csemegekereskedő cég
József főherceg ut 2. szám.

Megrendeléseket kizárólag fenti cég intézi el.

A sofronyai dinnyetelep rendelést nem fogad el.

Furgy Lászlóné.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Permetező javítások
elfogadtnak.

PATENT.

Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagyosappon alkalmazott suhany mindig friss, úde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss úditó és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elszáratnak és így fertőzés allg történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagnak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa akatrész meilőstetik, mert ezek vianyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyészteléseivé változhat.

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tüzfecskendők.

Patent borszivattyuk.

Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítő

Arad, Rákóczi-utca 27.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolószerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Van szerencsénk az orvos urakkal tudatni, hogy
a következő serumokat tartjuk raktáron:

Rind antiserum,
Normal pferde serum Meister Lucius & Brünning,
Cholera imfstoff Sächsisches Serumwerk und
Institut für Bacteriotherapie,
Tetanus antitoxin (fenti intézetből) folyékony,
Tetanus antitoxin Hoechst száraz,
Scharlach Heilserum Serotherapeutisches Institut
Wien,
Tiphus Impfstoff (Pleiffer - Kollé) Sächsische
Serumwerke.

Földes Kelemen

gyógyszertára, Deák Ferenc-utca.

Hehs Vilmos

gyógyszertára, Balthazy-utca.

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben
K 3.50-ért kapható**Färber Lajos**

cégnél

2418

ZSIR

prima, egészséges ízei.

Szalonna

napl árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és

Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

ad. 456-1915. gsz. sz.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez**Kalmár József**

villanyszerelési vállalkozó

Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Legfinomabb

Petroleum

Lit. 56 liter.

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Heros Beni-tér 7.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké, I. évi augusztus hó 12-én
szükség esetén augusztus hó 13-án és 14-én reggel 8 órai kezdettel, a
városbíróságon tartandó nyilvános árverésen a következő ingatlanokat
haszonbérbe adja:

1. Az eddig Steiner Ferenc által bérelt szittyarét 5/a sz. 83 hold,
3 ölet holdankint 15 kor. 90 fill. évi bér mellett. — 2. Az eddig Brán
György által bérelt, Nagylegelő 10/a sz. 10 hold 293 ölet holdankint 84
kor. 20 fill. évi bér mellett. — 3. Az eddig Brán György által bérelt,
Nagylegelő 10/b sz. 6 holdat 82 kor. 20 fill. évi bér mellett. — 4. Az
eddig Bolyos István által bérelt Pestülők 7 sz. 4 hold 548 ölet, 41
kor. évi bér mellett. — 5. Az eddig Néczin Mihály és társa által bé-
relt, Gulyalegelő 15 sz. 68 hold 712 ölet, 88 kor. 10 fill. évi bér mel-
lett. — 6. Az eddig Kattly Mladin és társai által bérelt, Barbusdülő
315 sz. 65 hold 712 ölet, 51 kor. 30 fill. évi bér mellett. — 7. Az eddig
Stefanov Mihály által bérelt, Gulyalegelő 375 sz. 5 holdat 35 kor. évi
bér mellett. — 8. Az eddig Petkovics János által bérelt, Gulyalegelő
378 sz. 5 holdat 25 kor. évi bér mellett. — 9. Az eddig Petkovits Já-
nos által bérelt, Gulyalegelő 386 sz. 5 holdat 51 kor. évi bér mellett.
— 10. Az eddig Stefanov Péter által bérelt, Gulyalegelő 412 sz. 5
holdat 44 kor. évi bér mellett. — 11. Az eddig Brán György által
bérelt, Gulyalegelő 440 sz. 5 holdat 32 kor. 20 fill. évi bér mellett.
— 12. Az eddig Vaczi György által bérelt, Gulyalegelő 441 sz. 5
holdat 35 kor. 50 fill. évi bér mellett. — 13. Az eddig Piti Mihály által
bérelt, Gulyalegelő 442 sz. 5 hold 48 kor. 20 fill. évi bér mellett. —
14. Az eddig Konstantin János által bérelt, Gulyalegelő 444 sz. 5 hold-
at 57 kor. évi bér mellett. — 15. Az eddig Virágos Gergely által bé-
relt, Gulyalegelő 445 sz. 5 holdat 44 kor. évi bér mellett. — 16. Az
eddig Nagy József által bérelt, Gulyalegelő 447 sz. 5 holdat 40 kor.
évi bér mellett. — 17. Az eddig Buza György által bérelt, Gulyalegelő
448 sz. 5 holda 80 kor. évi bér mellett. — 18. Az eddig Virágos
István által bérelt, Gulyalegelő 449 sz. 5 holdat 43 kor. évi bér mel-
lett. — 19. Az eddig Ménési András által bérelt, Gulyalegelő 450 sz.
5 holdat 36 kor. évi bér mellett. — 20. Az eddig Néczin András által
bérelt, Gulyalegelő 451 sz. 5 holdat 49 kor. 50 fill. évi bér mellett. —
21. Az eddig Kattly Mladin által bérelt, Gulyalegelő 452 sz. 5 hold-
at 40 kor. évi bér mellett. — 22. Az eddig Szedity György által bé-
relt, Gulyalegelő 453 sz. 5 holdat 40 kor. évi bér mellett. — 23. Az
eddig Bosnyák Miklós által bérelt, Gulyalegelő 454 sz. 5 holdat 40
kor. évi bér mellett. — 24. Az eddig Dokmanov Oszkán által bérelt
Gulyalegelő 458 sz. 5 holdat 30 kor. évi bér mellett. — 25. Az eddig
Orga György által bérelt, Gulyalegelő 459 sz. 5 holdat 80 kor. évi
bér mellett. — 26. Az eddig Jovanov János által bérelt, Gulyalegelő
460 sz. 5 holdat 39 korona 40 fillér évi bér mellett. — 27. Az eddig
Tóth János által bérelt, Gulyalegelő 461 sz. 5 holdat 42 kor. évi bér
mellett. — 28. Az eddig Földi Károly által bérelt, Gulyalegelő 462
sz. 5 holdat 88 kor. évi bér mellett. — 29. Az eddig Földi Károly ál-

tal bérelt, Gulyalegelő 462/a sz. 5 holdat 38 korona 40 fillér évi bér
mellett. — 30. Az eddig Varga Sándor által bérelt, Gulyalegelő 463/14 sz.
5 holdat 20 kor. 20 fillér évi bér mellett. — 31. Az eddig Huszerl Vilmos
által bérelt, Szt. Pál-rét 630. sz. 247. h. 431 ölet 25 kor. 14 fillér
évi bér mellett. — 32. Az eddig Nemes Géza által bérelt Püspökrét
631. sz. 13 h. 527 ölet 26 kor. évi bér mellett. — 33. Az eddig Csiz-
madia István által bérelt, Balta-Mika dűlő 632. sz. 96 h. 386 ölet 17
kor. 30 fillér évi bér mellett. — 34. Az eddig Csizmadia György ál-
tal bérelt, Balta-Mika dűlő 634. sz. 12 holdat 15 kor. 10 fillér évi bér
mellett. — 35. Az eddig Raiku Lukács által bérelt, Szt. Pál-rét 636.
sz. 80 h. 600 ölet 45 korona 20 fillér évi bér mellett. — 36. Az ed-
dig Rámer István és társai által bérelt, Nagylegelőbeli ugynevezett
postaföldi 641. sz. 46 holdat 21 kor. évi bér mellett. — 37. Az eddig
Stefanov János által bérelt, Nagylegelő ugynevezett pásztorföld 641.
sz. 50 h. 912 ölet 34 kor. évi bér mellett. — 38. Az eddig Dreichlin-
ger Regina által bérelt, Nagylegelő 642. sz. 89 h. 600 ölet 28 kor. 10
fillér évi bér mellett. — 39. Az eddig Fericsán János által bérelt
Nagylegelő 645/11. sz. 5 holdat 37 kor. évi bér mellett. — 40. Az
eddig Csizmadia János által bérelt, Nagylegelő 645/15. sz. 5 holdat
38 kor. évi bér mellett. — 41. Az eddig Csizmadia János által bérelt
Nagylegelő 645/18. sz. 5 holdat 35 kor. évi bér mellett. — 42. Az
eddig Csizmadia János által bérelt, Nagylegelő 645/19. sz. 5 holdat 35
kor. évi bér mellett. — 43. Az eddig Csizmadia János által bérelt
Nagylegelő 645/20. sz. 5 holdat 36 kor. 10 f. évi bér mellett. — 44.
Az eddig Csizmadia János által bérelt, Nagylegelő 645/21. sz. 5 holdat
81 kor. évi bér mellett. — 45. Az eddig Csizmadia János által bérelt
Nagylegelő 645/22. sz. 5 holdat 35 kor. 30 fill. évi bér mellett. — 46.
Az eddig Dreichlinger Regina által bérelt, Nagylegelő 649. sz. 49 h.
772 ölet 27 kor. 80 f. évi bér mellett. — 47. Az eddig Tóth Lajos
által bérelt, Nagylegelő 655. sz. 5 holdat 25 kor. évi bér mellett.
— 48. Az eddig ifj. Kristófy János által bérelt, Gulyalegelő 657/658.
sz. 10 holdat 40 kor. évi bér mellett.

Bánatpénzzel leteendő a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal
5 holdnál kisebb területre írásbeli ajánlat nem tehető.

Az írásbeli ajánlatok leszártan a szóbeli árverés mekezdése előtt
nyújtandók be, s azok csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a
szabályszerű bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatottevő kijelenti,
hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők. Akik konyhakertészeit szándékoznak
bani tartoznak ebből szándékukat a szerződés megkötésekor
kijelenthetik.

Arad, 1915. évi július hó 12-én.

A gazdasági szék.

(Folytatás a következők.)

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szűrvesztő-Dephlor. E kiftinó, amaga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aro, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kivánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Okl. tanítónő

kesdő és haladó úri leánykáknak és fiúknak alapos német oktatást nyújt 6 koronáért havonta. Aug. 1-én új tanfolyam. Andrassy-tér 7., I. em., 6. Értekezhetni folyó hó 30-ától. 2689

ALKALMAZÁST KERES.

Három fiatal

rőfős- és dívatáros segéd alkalmazást keres. Cim: Farkas Áron Nagyszalonta, Toldi-tér 7. szám. 2709

ALKALMAZÁST NYER.

Egy intelligens

14-16 éves fiú, ki jól tud számolni és gépek kezeléséhez kedve van, 8-12 korona heti fizetéssel szabász tanulónak felvétetik Ingusz dobozgyárba, Deák Ferenc-utca 20. szám. 2692

Fűszerkereskedő segédek felvétetnek helybeli nagykereskedésbe; ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Hadmentes” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 2688

Keresek

augusztus 1-re egy ügyes bejárót. Tudakozódni Szent László-u. 1. I. em. jobbra. 2702

ÜZLETEK.

Kis tőkével

egy jömeneteli vegyeskereskedés egy nagyobb községben más válalát miatt azonnal eladó. Értekezni lehet Kohn Leó Alsódombró up. Marosborsa. 2698

Andrassy-tér 8.

számu hában egy kisebb üzlethez — különösen dohánytösdének alkalmas — azonnaira kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

Egy jóforgalmu

fűszer- és vasüzlet és italtermék egy vidéki nagyközségben halál eset miatt azonnal bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. 2708

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás

a város legforgalmasabb helyén kiadó. Értekezhetni Keil és Krauss cégnél. 2690

2 oszinosan budozesott

utcai szoba különbejáráttal, Abbásia kávéház fölött, I. em. balra, kiadó. 2712

Üzletheziség

kétszobás lakással, üvegezett folyósóval, a Weitzer János-utcában főpostával szemben, és egy négy szobás lakás fürdőszobával azonnal, Batthyány-u. 28. sz. alatt kiadó. 2619

Teljesen modern

comforttal, ngymint: központi melegvíz fűtéssel, állandó melegvíz ellátással, gáztakaréktűzhelyel stb.-vel ellátott 2 és 3 szobás lakás augusztus hó 1-re kiadó. Orozy-utca 8. Telefon 975. 2688

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárattal) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új hában november 1-ére kiadó. 2647

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ellenőrző pénztárakat

és írógépeket jóállás mellett javít Schmotzer és Bodnár műszerészek. Perényi-utca 6. Telefon 888. Ugyanott elsőrendű üzemműhelyek raktáron. 2767

Fényképező gépet

veszek sürgősen, anasztigmattal 6/8 fényerőig, esetleg kettős kihúzással. Érdeklődni lehet 560. számú telefonon. 2711

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

KÜLÖNFÉLE.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

A drága oltromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1-2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszer-tár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszer-tára Batthyány-utca. 12

Az „Oraovai halhoz.” Legnagyobb halkivittel.

Luttwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám (volt Spielmann ház) saját ház.

Ajánlok I. rendű burgonyát, paradicsomot, salátát és kovászos ugorkát, almát, később görög dinnyét kocsiakományban a legolcsóbb napi árban, ily rakományok teherárúként szállítatnak biztosított határidővel. Kisebb mennyiségben gyorsárúként 25 kg. felüli csomagolásokban. Kívánatra árjegyzéket küldök. 221

Tisztelettel

Luttwák József

18rv. hej. cég.

ad. 475-915. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Sofronyai utca f. évben szükséges 185 m³ a Bodrogi utca szükséges 450 m³ a tornyai utca szükséges 210 m³ rostált kavics a libásdülői utca szükséges 210 m³ és a kürtösi utca szükséges 400 m³ szualék és szuati kavics beszerzése, szállítása és beagyazása iránt f. évi augusztus hó 2-án d. e. 10 órakor nyilvános árlejtést tart.

Az árlejtésen szóbeli és írásbeli ajánlatokkal az egyes munkálatokra külön-külön lehet részt venni. Az ajánlati árnak 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban bányapénzül leteendő.

Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt sárban nyújtandókba, s csak az esetben vétetnek figyelembe ha azokhoz a szabályszerű bányapénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek az árlejtést megelőzőleg is gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A műszaki feltételek a mérnöki hivatalnál 1 korona díj ellenében beszereshetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1915. évi július hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

T. gazdaközönség figyelmébe!

Aratási és cséplési időnyre:

**Géptaggyut,
Gyantát,
Gépolajat,
Kocsikenőcsöt,
Kőolajat.**

2233

Mindenféle

zsiradékot
a legmagasabb áron veszek.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262.

A papír, mint fűtőanyag!

A fa és szén árak óriási megdrágulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet tölire a tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségre van e kérdés megoldásában az a körülmény, hogy a selejtes, hulladék-nyiség és egyéb papírost jól lehet használni tüzelő anyagnak. Egy napig a papírost vízben áztatjuk, azután gombóclozomára összenyomjuk és megszáritjuk. A szárítás után ez a papírhulladék éppen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok nem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. A drága tüzelőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladékpapírt használunk.

Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilos bálákban csomagolva kapható bálánként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is rendelhető.